

Vlaanderen
is omgeving

RUP Durmevallei fase 2

Participatiemoment Startnota 26 april 2022

DEPARTEMENT
OMGEVING

DISCLAIMER: deze toelichting is een informatief stuk dat gebruikt is op het publieke participatiemoment. Deze toelichting maakt formeel geen deel uit van de ter inzage gelegde stukken. Enkel de startnota zélf vormt het voorwerp van de publieke consultatie.

Vlaanderen
is omgeving

Deel 1. Toelichting

DEPARTEMENT
OMGEVING

Deel 1. Toelichting

- ▶ Uitdagingen voor de vallei van de Durme
- ▶ Proces opmaak RUP
- ▶ Plandoelstellingen RUP
- ▶ Relatie met SIGMAPLAN
- ▶ Planvoornemen RUP
- ▶ Bepalen te onderzoeken milieueffecten

Uitdagingen voor de vallei van de Durme

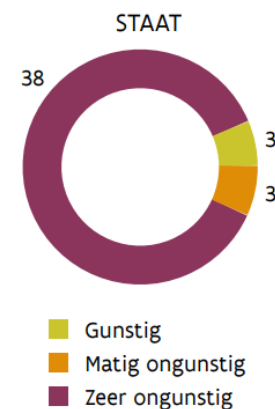
► Knelpunten en opgaves voor de open ruimte in Vlaanderen zijn bijzonder groot

- Ecosystemen onder druk
- Europese natuurdoelen voor 2020 niet gehaald

STREEFDOEL EU 2020	TOESTAND 2020
1 VOER DE HABITAT- EN DE VOGELRICHTLIJN VOLLEDIG UIT STOP DE ACHTERUITGANG EN BEREIK EEN AANZIENLIJKE EN MEETBARE VERBETERING VAN DE TOESTAND VAN SOORTEN EN HABITATS	De meeste habitats en soorten van Europees belang verkeren in een ongunstige toestand. Verschillende van die habitats en soorten zijn dankzij herstel- en beheermaatregelen verbeterd, maar enkele zijn er nog op achteruitgegaan. Tegen 2020 moeten in Vlaanderen 16 geselecteerde habitats in een gunstige of verbeterde staat van instandhouding verkeren ten opzichte van 2007. Slechts de helft van de habitats verkeert momenteel met zekerheid in een gunstige of verbeterde toestand ten opzichte van 2007. Alvast 1 habitat is nog achteruitgegaan. Om tegen 2050 een goede staat van instandhouding voor alle habitats en soorten te bereiken, is het noodzakelijk dat de impact van de milieudruk veel sneller afneemt dan op dit moment het geval is. Na een dalende milieudruk, is er de laatste jaren sprake van een stabilisatie. De Vlaamse beleidsdoelen voor 2020 zijn niet gehaald, de vooruitgang is onvoldoende.

Habitats (n=44)

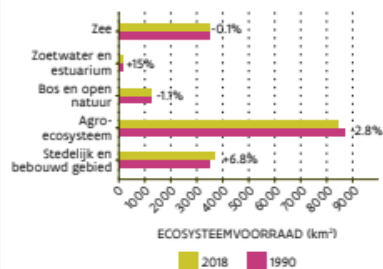

38 van de 44 Europese habitattypes zijn in een 'zeer ongunstige staat' !

DE BIODIVERSITEIT ONDER DRUK

LANDGEBRUIKS- VERANDERING

De verstedelijking blijft toenemen.

De toename van stedelijk en bebouwd gebied en de afname van landbouw zijn de voornaamste landgebruiksveranderingen.

VERSNIPPERING

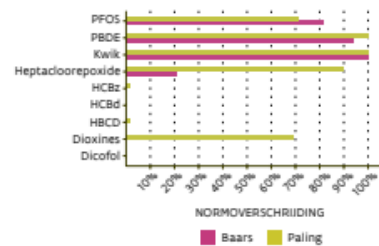
De versnipperingsgraad van natuur is zeer hoog.

Bijna 90% van de natuurclusters is kleiner dan 1 ha en 27% van de totale oppervlakte natuur is verdeeld over gebiedjes die kleiner zijn dan 10 ha.

VERONTREINIGING

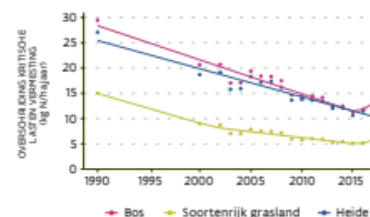
Gevaarlijke stoffen blijven aanwezig.

Baars en paling bevatten te hoge concentraties moeilijk afbreekbare stoffen.

VERMESTING EN VERZURING

De sterke daling van vermisting stagneert.

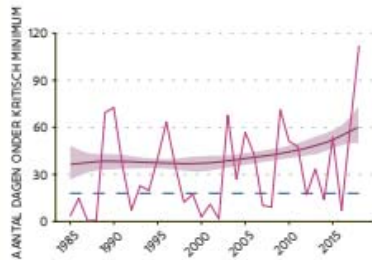
De kritische last voor vermisting is sterk gedaald, maar stagneert en blijft te hoog om natuurdoelen te halen.

DE BIODIVERSITEIT ONDER DRUK

VERDROGING

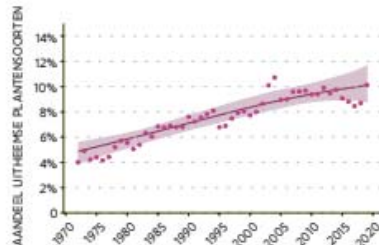
Verdroging neemt toe.

Het grondwaterpeil in grondwater-afhankelijke vegetaties bevindt zich steeds vaker onder een kritische drempelwaarde.

INVASIEVE UITHEEMSE SOORTEN

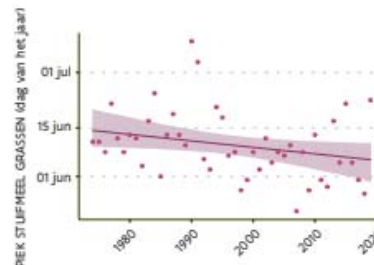
Invasieve uitheemse planten- en diersoorten vormen een toenemende bedreiging.

Het aandeel uitheemse plantensoorten per km² neemt toe.

KLIMAAT-VERANDERING

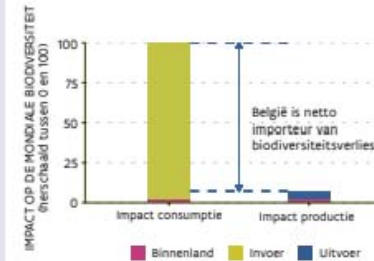
De timing van seizoensgebonden natuurlijke processen verandert en dat brengt ecologische netwerken uit balans.

Het piekmoment van de stuifmeelproductie bij grassen vindt steeds vroeger plaats.

DRUK OP DE BIODIVERSITEIT WERELDWIJD

Onze consumptie, productie en handel oefenen een grote druk uit op de biodiversiteit in het buitenland.

Meer dan 95% van het biodiversiteitsverlies door onze consumptie treedt op in het buitenland.

Klimaatverandering: aangroei kans op overstromingen (2050)

Klimaatverandering: aangroei kans op overstromingen

NWS

Hoofdpunten Regio Kijk Luister Net binnen Zoeken

Binnenland

Gunter Joosen
08:53

Waterbom over Vlaanderen zou tot 8 miljard euro schade kunnen veroorzaken

Als er een waterbom zoals die van afgelopen zomer in Wallonië, in Vlaanderen zou vallen, zou dat tot meer dan 8 miljard euro schade leiden, een stuk meer dan eerst gedacht. Dat blijkt uit een nieuwe studie in opdracht van Vlaams minister van Openbare Werken Lydia Peeters (Open VLD), die de Mediahuis-kranten kon inkijken. Volgens de studie zou vooral Oost-Vlaanderen hard getroffen kunnen worden door overstromingen. De Vlaamse overheid doet nu een beroep op experts om Vlaanderen voor te bereiden op extreme neerslag.

Op vraag van Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken voerde de Vlaamse Waterweg en IMDC voor de tweede keer een simulatie uit die uittoekt wat er zou gebeuren als er een waterbom op Vlaanderen zou vallen gelijkaardig aan de waterbom die in juli 2021 in Wallonië viel?

"De resultaten mogen, na de waterbom in Wallonië, gerust een tweede wake-up call genoemd worden", zegt minister Peeters. "Wanneer we kijken naar het

DE STANDARD MAANDAG 14 FEBRUARI 2022

7
binnenland

'Het is lastig, maar noodzakelijk: het hele watersysteem moet om'

WATEROVERLAST Een waterbom zoals die van juli vorig jaar zou veel meer schade aanrichten dan eerst gedacht: tot 8 miljard euro aan kosten en 86.000 getroffen woningen. Om zich daartegen te wapenen, doet Vlaanderen een beroep op een groep experts onder leiding van wereldvermaard waterambassadeur Henk Ovink.

De ramp die de Vesdervallei in juli vorig jaar trof, is een schrikbeeld geworden. Wat als zo iets in Vlaanderen gebeurt? Uit een eerste voorlopige studie van de Vlaamse Waterweg (18.23 oktober 2021) was naar voren gekomen welke enorme tot zo'n waterbom zou eisen. 2 miljard euro schade en 100.000 getroffen mensen was de balans.

Het studiebureau IMDC heeft de oefening nu grondiger doorgerekend, en de uitkomst is nog dramatischer. In een scenario waarbij er 100 millimeter neerslag valt - die hoeveelheid viel in juli in Sint-Truiden in 48 uur - zouden 4.900 woningen getroffen worden. De totale schade zou 289 miljoen euro bedragen. Valt er 230 millimeter neerslag, dan delen 86.000 woningen in de klappen, staat bij na 520 vierkante kilometer blank en loopt de totale schade op tot liefst 8,1 miljard euro. Die 230 millimeter is wat er in Spa uit de lucht viel. Als de stijging van de zeespiegel ook in rekening gebracht wordt, ligt de schade nog hoger.

De kans dat er 230 millimeter valt over heel Vlaanderen is erg klein. Dat het gebeurt in één rivierbekken, is aannemelijker. De studie geeft aan dat vooral Oost-Vlaanderen de gevolgen zou voelen. In en rond Gent loopt de schade door overstromingen het hoogst op: ongeveer 3 miljard euro in het 230 millimeter-scenario. Ook in de Denderdalen zijn de effecten in dat scenario niet min. De totale schade zou er meer dan 1 miljard euro bedragen, met uitschieters in Ninove (een half miljard), Liedekerke, Gerardsbergen en Denderleeuw (alle drie meer dan 100 miljoen euro).

"We willen niemand de daver op het lijf jagen, maar deze studie geeft aan dat we ons dringend moeten wapenen", reageert Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, Lydia Peeters (Open VLD), die opdracht tot de studie gaf.

'The water gun'
Om het gewest voor te bereiden op extreme neerslag, doet de Vlaamse regering een beroep op een panel van experts. Het panel Hoogwaterbeveiliging, zoals het officieel heet, schiet morgen met een tweedaagse in Lanaken uit de startblokken. De experts nemen de studie als basis en zullen tegen de zomer beleidsaanbevelingen formuleren. In het panel zitten onder anderen de waterkundigen Patrick Willems (KU Leuven) en Marijke Huysmans (VUB), naast werkdagse David Dehaene (KMI) en specialisten van overheidsinstellingen.

De Nederlander Henk Ovink zit op vraag van de minister het panel voor. Hij geldt als een wereldautoriteit. Ovink is speciaal gezant voor internationale wateraanleggen, zeg maar waterambassadeur van Nederland. Na de door-

tocht van de orkaan Sandy in 2012 was hij actief in de VS, waar de entourage van president Obama hem 'the water guy' noemde.

Dat een Nederlander die rol vervult, is geen toeval. Onze noorderburen hebben een lange traditie in waterbeheersing. Ze schreven geschiedenis toen ze na de watersnood van 1953 het ambitieuze Deltaplan opzetten, een groot pakket van ingrijpende werkzaamheden. Vlaanderen volgde in 1977 met een bescheiden Sigmapijn, na overstromingen in 1976.

Kwetsbaar, weerbaar
Maar toen ging het om water dat uit zee kwam. De waterbommen die het veranderende klimaat met zich brengt, vallen uit de hemel. Zijn het Deltaplan en zijn Vlaamse pendant achterhaald? 'Helemaal niet', zegt Ovink. 'Het Deltaplan is geëvolueerd tot "ruimte voor de rivier" en het Deltaprogramma, een geïntegreerd geheel. Het water van de zee zit erin, net als dat van de rivieren, dat in de bodem en dat wat uit de lucht valt. En ook wat we

teem moet om: landbouw, woningbouw, infrastructuur. Dat is lastig, maar noodzakelijk. Als je je alleen op één domein richt, kom je nergens."

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

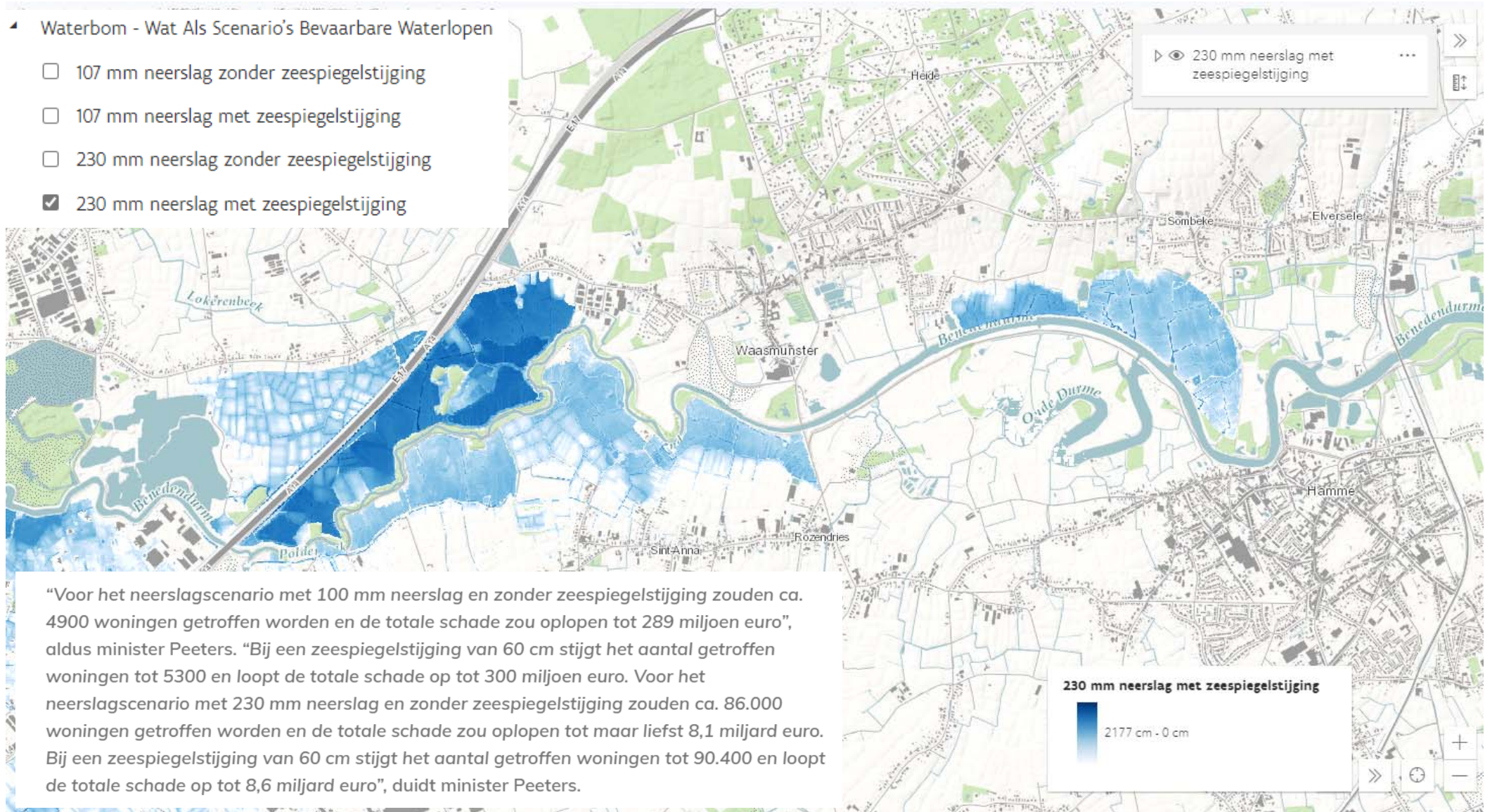
Henk Ovink. - belga

Henk Ovink. - belga

Klimaatverandering: aangroei kans op overstromingen

Waterbom - Wat Als Scenario's Bevaarbare Waterlopen

- ☐ 107 mm neerslag zonder zeespiegelstijging
- ☐ 107 mm neerslag met zeespiegelstijging
- ☐ 230 mm neerslag zonder zeespiegelstijging
- ☒ 230 mm neerslag met zeespiegelstijging

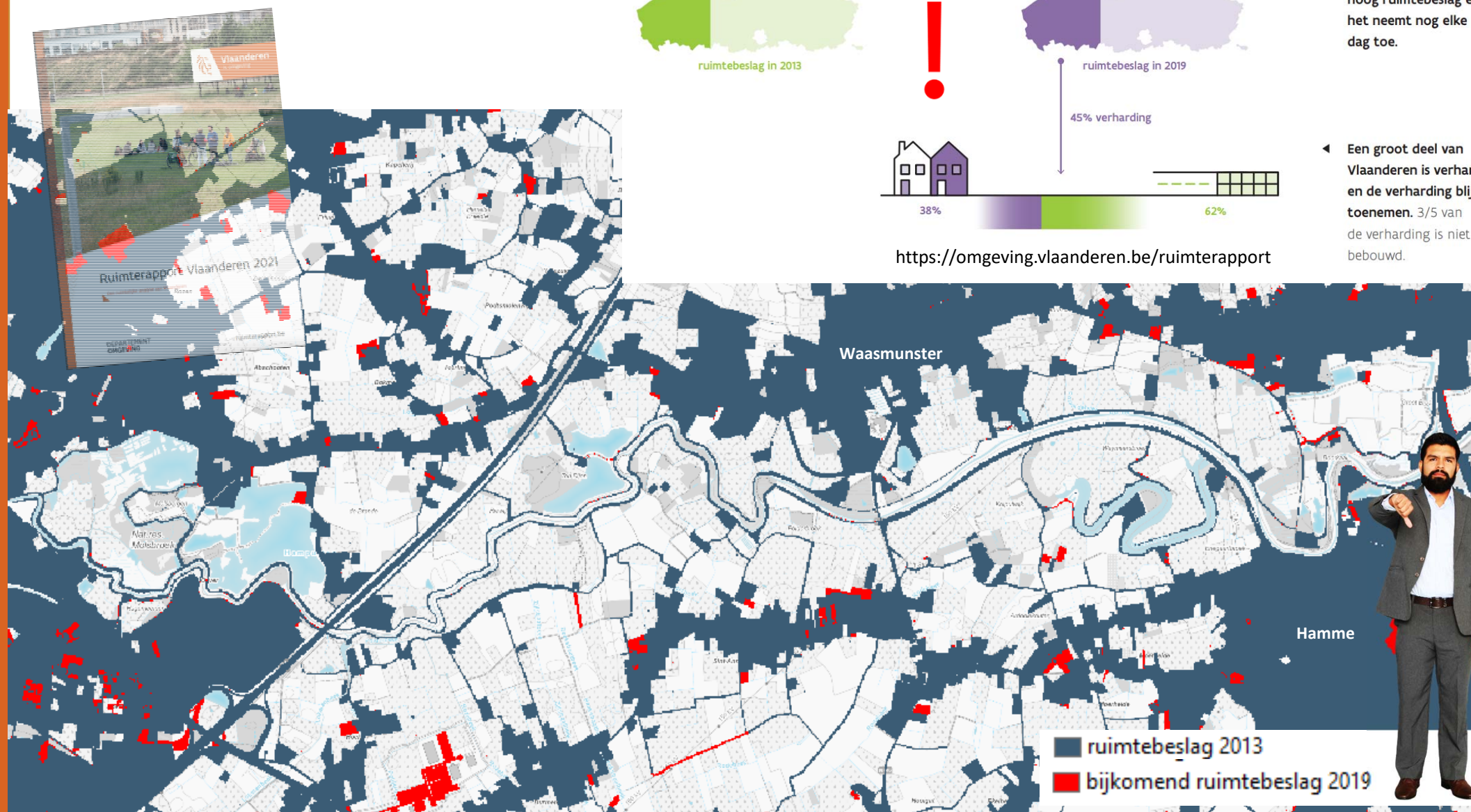
Toename van het ruimtebeslag 2013-2019

◀ Vlaanderen heeft een hoog ruimtebeslag en het neemt nog elke dag toe.

◀ Een groot deel van Vlaanderen is verhard en de verharding blijft toenemen. 3/5 van de verharding is niet bebouwd.

<https://omgeving.vlaanderen.be/ruimterapport>

Beleid om uitdagingen in de Durmevallei aan te pakken

► Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (1997)

- Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS)
- Bindende kwantitatieve bepalingen inzake landbouw, natuur en bos
- Gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie regio Waasland (2009)
- Programma op te maken gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen o.a. voor Durmevallei

► Geactualiseerd Sigmaplan 2005-2030

- Beveiligen Schelde-estuarium tegen overstromingen + realiseren kwalitatieve riviernatuur

► Vlaams Regeerakkoord 2019-2024

- Prioritair inzetten op uitvoering Sigmaplan + realisatie Natura 2000

► Blue Deal 2021

- Relancemiddelen inzetten voor realiseren natte natuurprojecten

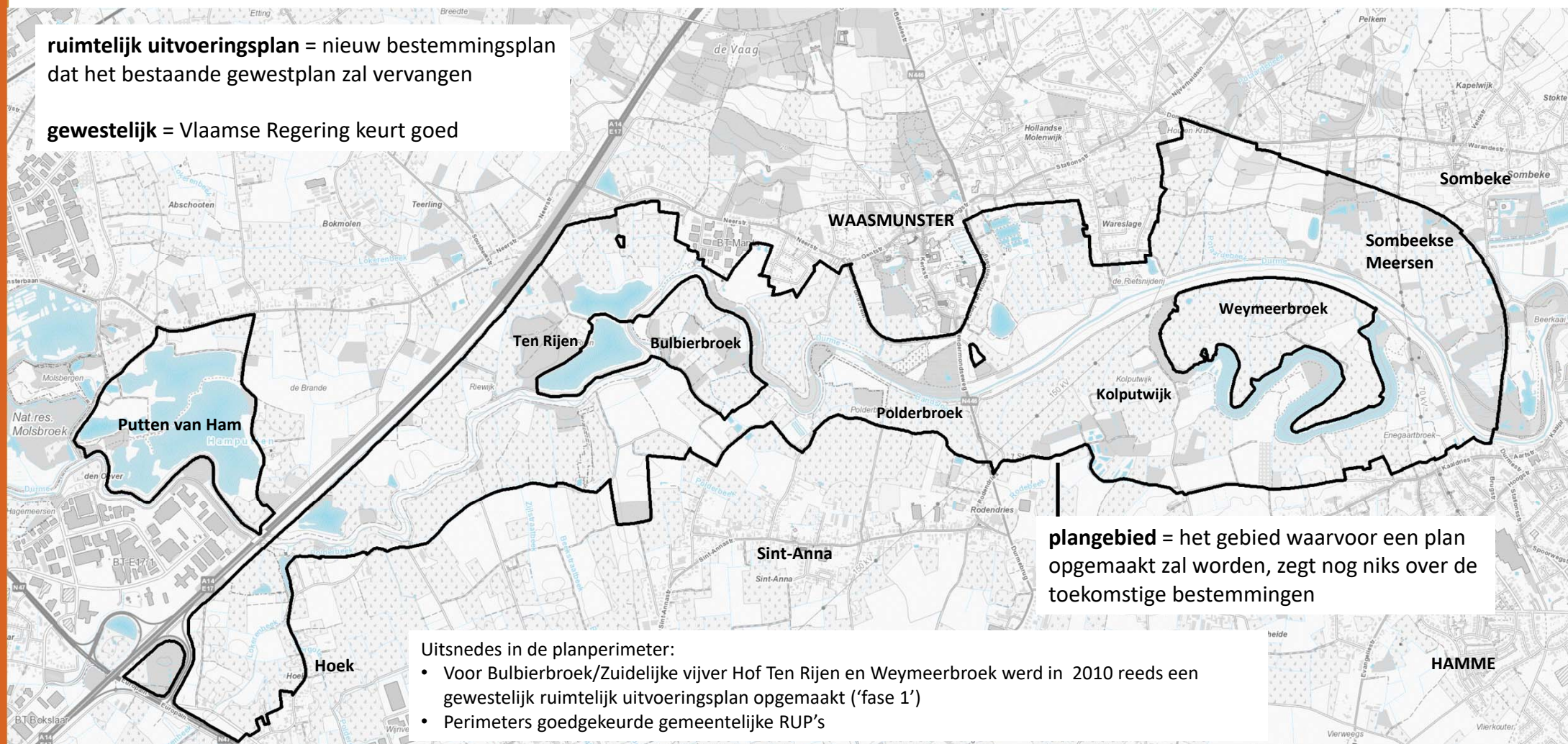
Opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

► Plangebied = vallei van de Durme

ruimtelijk uitvoeringsplan = nieuw bestemmingsplan dat het bestaande gewestplan zal vervangen

gewestelijk = Vlaamse Regering keurt goed

plangebied = het gebied waarvoor een plan opgemaakt zal worden, zegt nog niks over de toekomstige bestemmingen

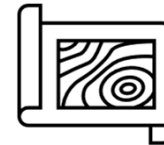
Uitsneden in de planperimeter:

- Voor Bulbierbroek/Zuidelijke vijver Hof Ten Rijen en Weymeerbroek werd in 2010 reeds een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan opgemaakt ('fase 1')
- Perimeters goedgekeurde gemeentelijke RUP's

Wie maakt het plan?

► Administratieoverschrijdend planteam Vlaamse Overheid

- Departement Omgeving
 - Departement Landbouw en Visserij
 - Agentschap voor Natuur en Bos
 - Agentschap Onroerend Erfgoed
 - De Vlaamse Waterweg NV
-
- externe MER-deskundigen Antea

DEPARTEMENT
OMGEVING

DEPARTEMENT
LANDBOUW
& VISSERIJ

Agentschap
Onroerend Erfgoed

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Vlaanderen
is natuur

Wat staat er wel/niet in de 'startnota'?

► WEL

- beschrijving van het gebied waarvoor een plan gemaakt zal worden ('plangebied')
- doelstellingen van het plan en het planvoornemen
- analyse van de plannings- en beleidscontext
- analyse van de bestaande feitelijke en juridische toestand van het plangebied
- selectie van de relevante te onderzoeken milieueffecten op planniveau

► NIET

- bestemmingen en voorschriften op perceelsniveau
- volgt in de planvormingsfase en na onderzoek milieueffecten
- openbaar onderzoek daarover na voorlopige vaststelling van het ontwerp-RUP

Wat zal het RUP wel/niet vastleggen?

► WEL

- bestemmingen op perceelsniveau
- stedenbouwkundige voorschriften

► NIET

- mogelijkheden voor zonevreemde gebouwen
 - generieke regelingen in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
- eigendommen
- inrichting en beheer van open ruimte
- inrichting van de overstromingsgebieden
 - voorwerp van de omgevingsvergunningsaanvragen voor de concrete uitvoering van het Sigmaproject

Geïntegreerd planningsproces in vijf stappen

► Startnota

- goedgekeurd door de Vlaamse Regering 25 februari 2022
- planvoornemen, alternatieven en voorstel van scoping milieueffecten
- publieke consultatie 29 maart tot en met 27 mei 2022

► Scopingnota

- te onderzoeken milieueffecten in plan-MER

► Voorontwerp RUP (+plan-MER)

- voorstel bestemmingen en voorschriften
- plenaire vergadering met adviesvraag aan besturen en adviserende instanties

► Ontwerp RUP (+plan-MER)

- voorlopig vast te stellen door de Vlaamse Regering
- openbaar onderzoek

► RUP

- definitief vast te stellen door de Vlaamse Regering

Doel inspraak over startnota

- ▶ **Wat niet:** geen ‘openbaar onderzoek’ i.f.v. formuleren van bezwaren of opmerkingen over concrete percelen
 - komt later, als er een concreet planvoorstel is op perceelsniveau = openbaar onderzoek over ontwerp RUP
- ▶ **Wél:** ‘inspraakreacties’ over
 - plandoelstellingen en voorgenomen plan
 - te onderzoeken milieueffecten op planniveau
- ▶ **Niet het voorwerp van deze consultatie**
 - Selectie gebieden Geactualiseerd Sigmaplan
 - Specifieke inrichtingsplannen Sigma deelprojecten = voorwerp van omgevingsvergunningsaanvragen

Plandoelstellingen RUP Durmevallei fase 2

- ▶ De ruimtelijk-functioneel samenhangende en goed gestructureerde landbouwgebieden langs de Beneden-Durme vrijwaren voor grondgebonden landbouw.
- ▶ Het behoud en de versterking van het gevarieerde, halfopen valleilandschap van de vallei van de Beneden-Durme met ruimte voor landbouw, natuur en bos en met ruimte voor waterberging.
- ▶ Het vrijwaren van het bouwvrij karakter en de natuurlijke waterbergingscapaciteit van de van nature overstroombare vallei van de Beneden-Durme.
- ▶ Het versterken van de natuurlijke structuur en het voorzien van ruimte voor natuurontwikkeling om de Europese natuurdoelen te realiseren voor de Natura 2000-gebieden in de vallei van de Beneden-Durme.
- ▶ Het vrijwaren van landschappelijk waardevolle gebieden en erfgoedwaarden in de vallei van de Beneden-Durme.
- ▶ Het behoud en versterken van de mogelijkheden voor natuur- en landschapsbeleving in de vallei van de Durme.

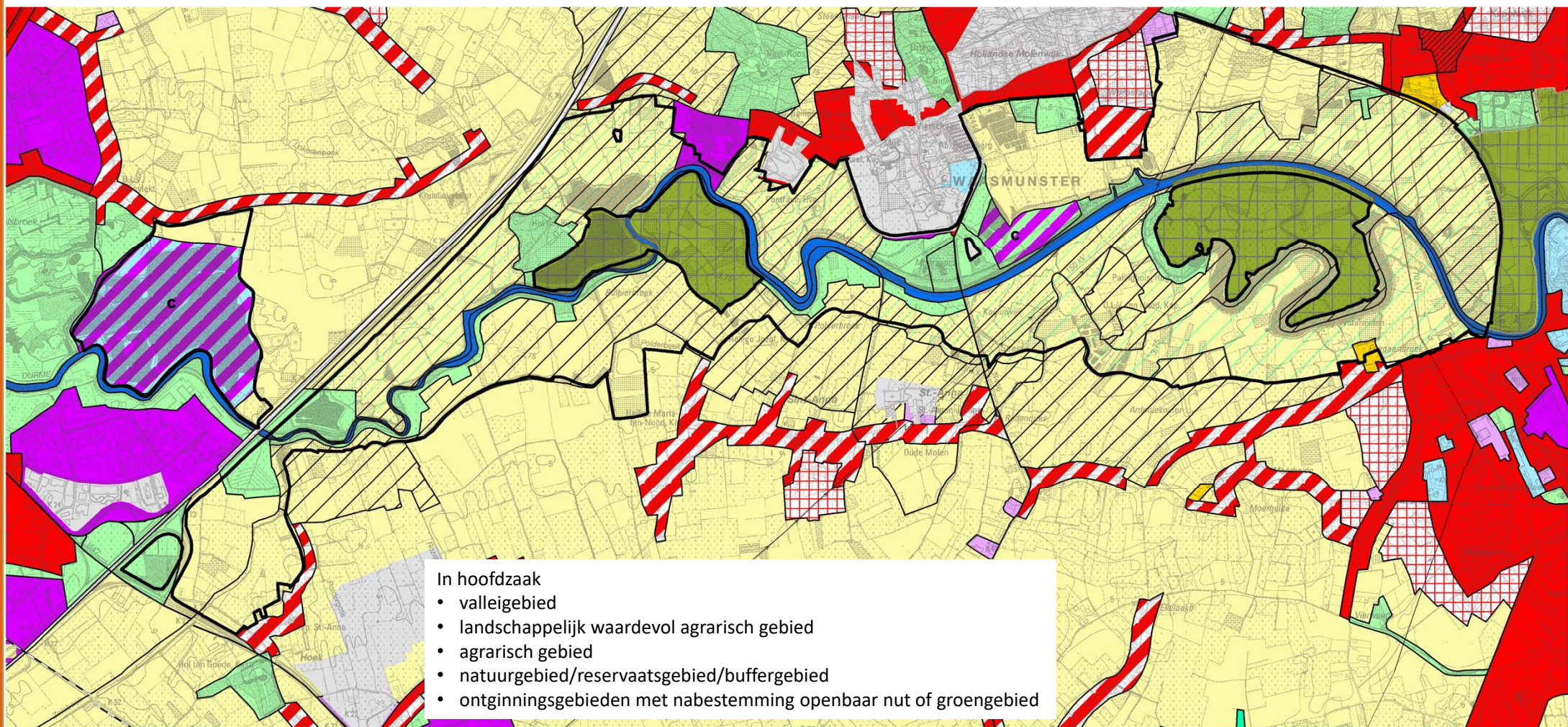
Plan geeft uitvoering aan eerdere reeds genomen beleidsbeslissingen

- ▶ Afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)
- ▶ Afbakening Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON)
- ▶ Realiseren van Europese natuurdoelen voor het Natura 2000-netwerk
- ▶ Onroerenderfgoedbeleid: aanduiden erfgoedlandschappen op basis van vastgestelde landschapsatlas
- ▶ Integraal waterbeleid en het Geactualiseerd Sigmaplan

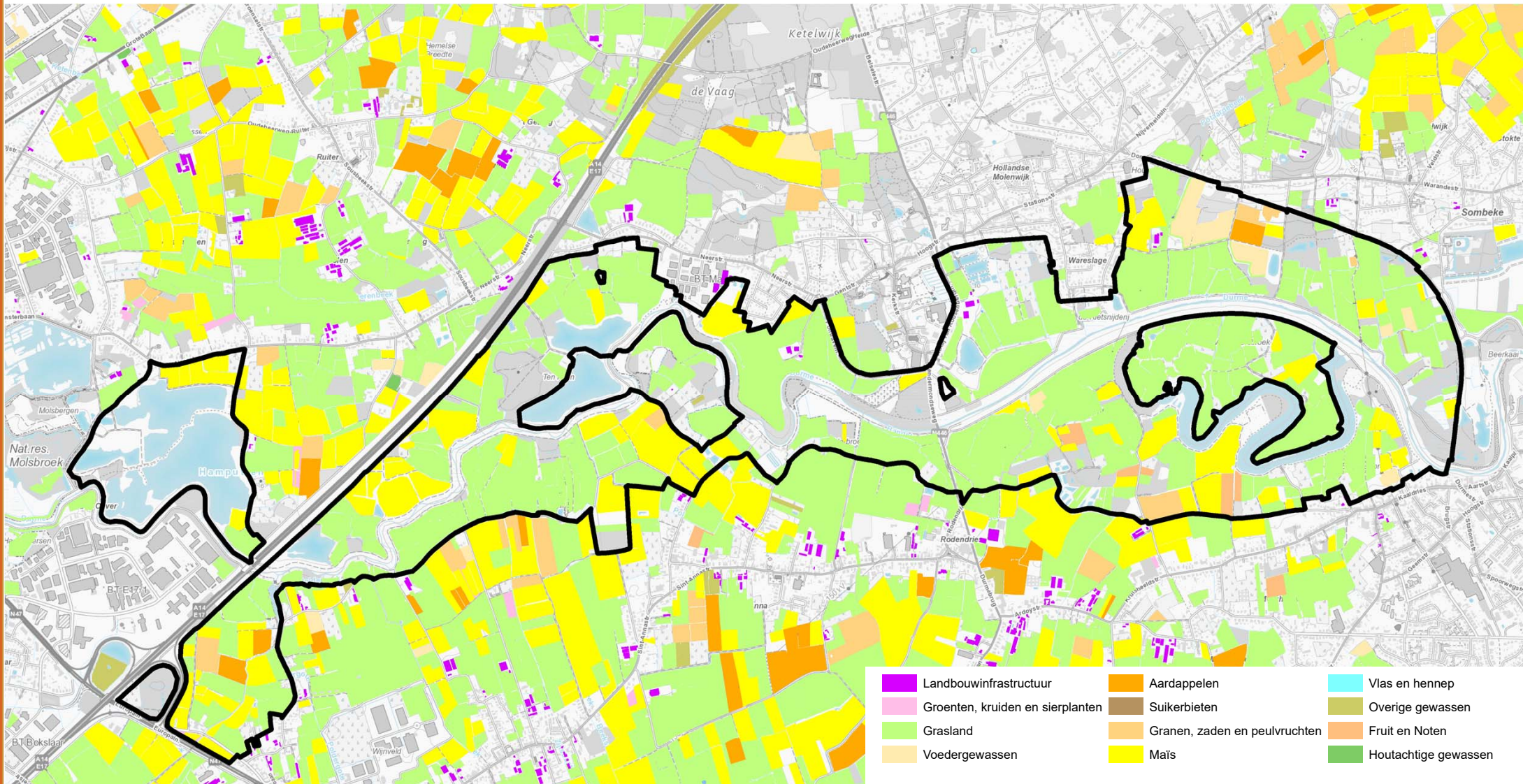

Bestaande toestand: huidige bestemmingen

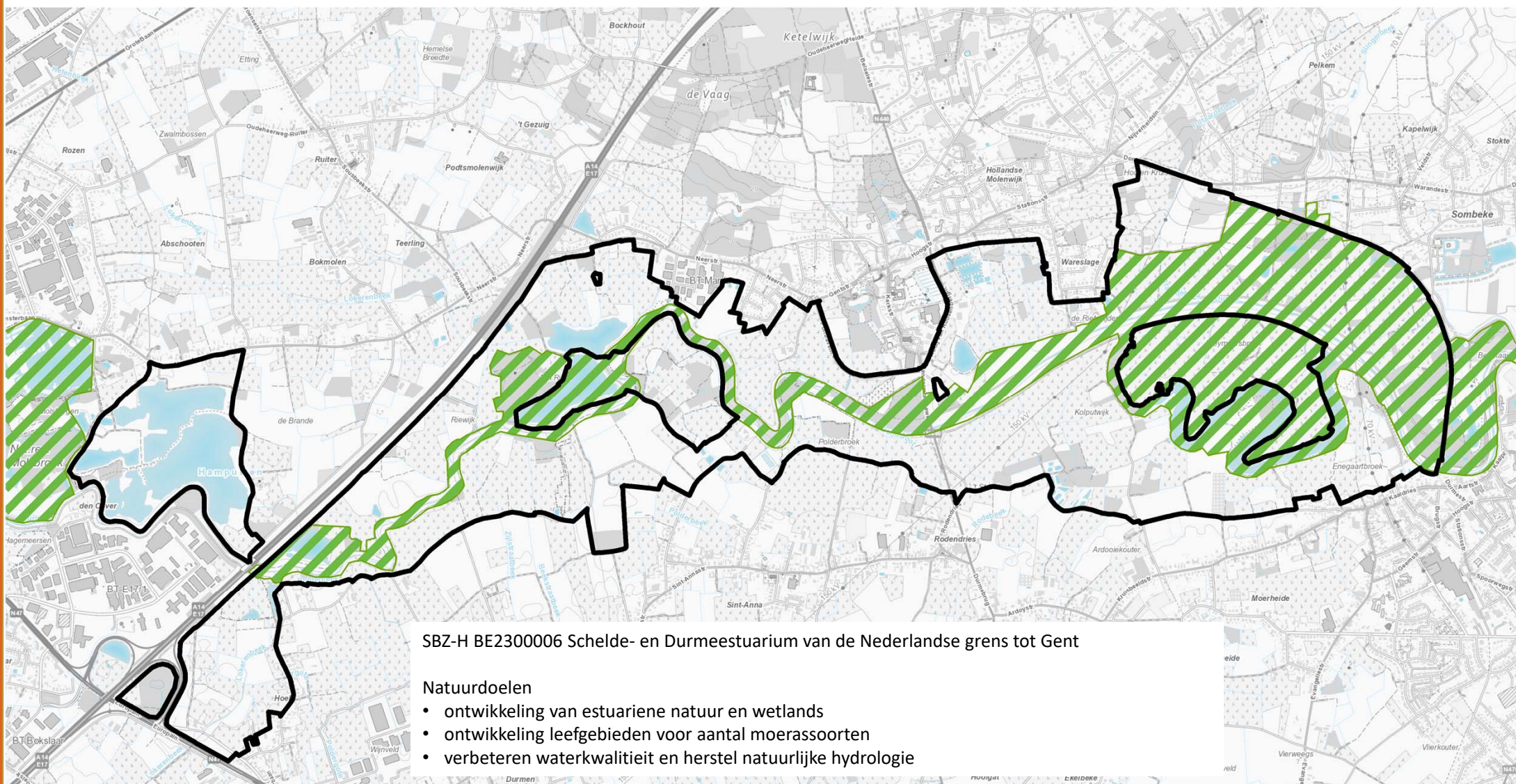
- ▶ Gewestplan (1978)
- ▶ GRUP Durme fase 1 (2010)

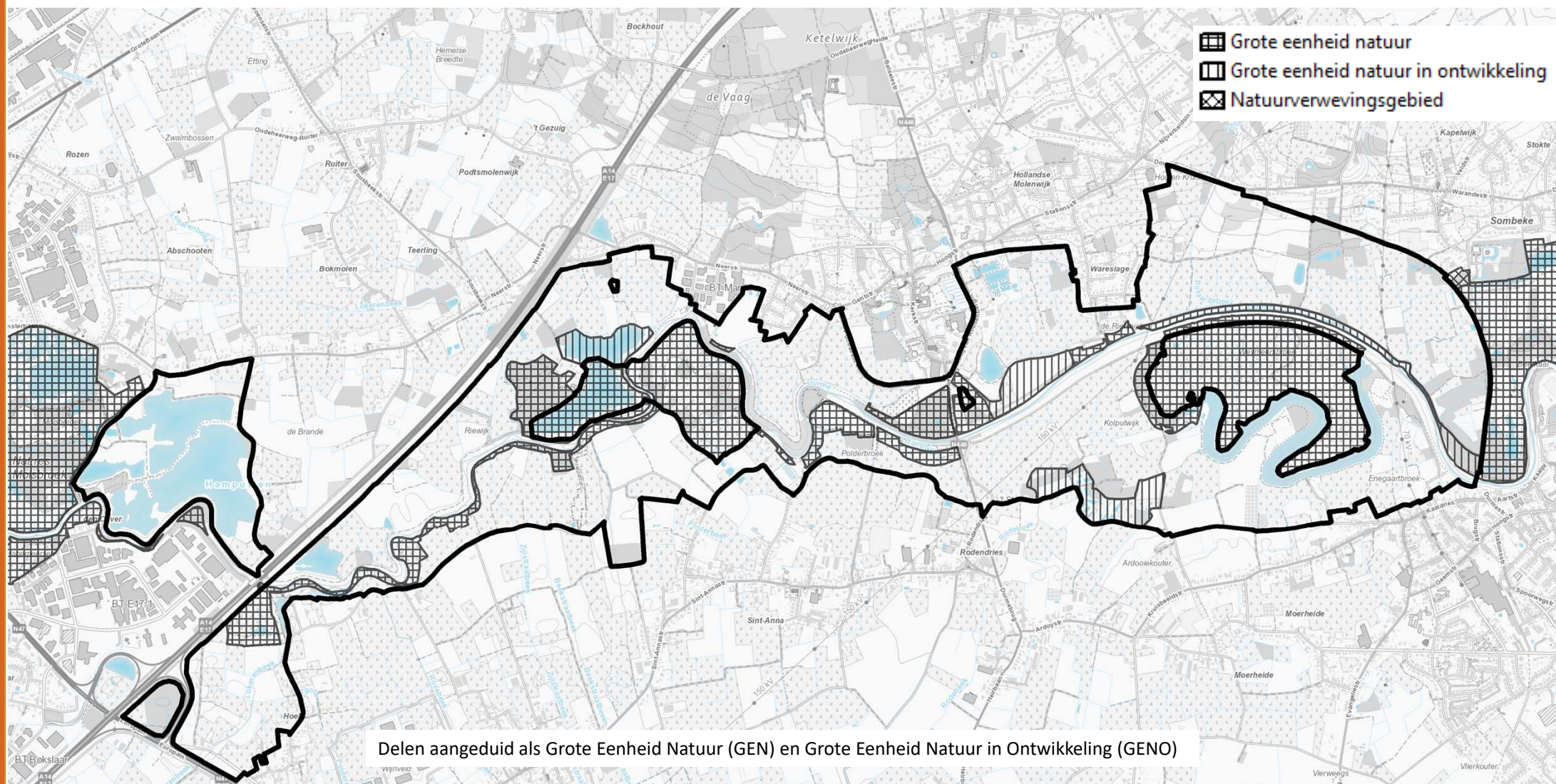
Bestaande toestand: geregistreerde landbouwgebruikspercelen (2021)

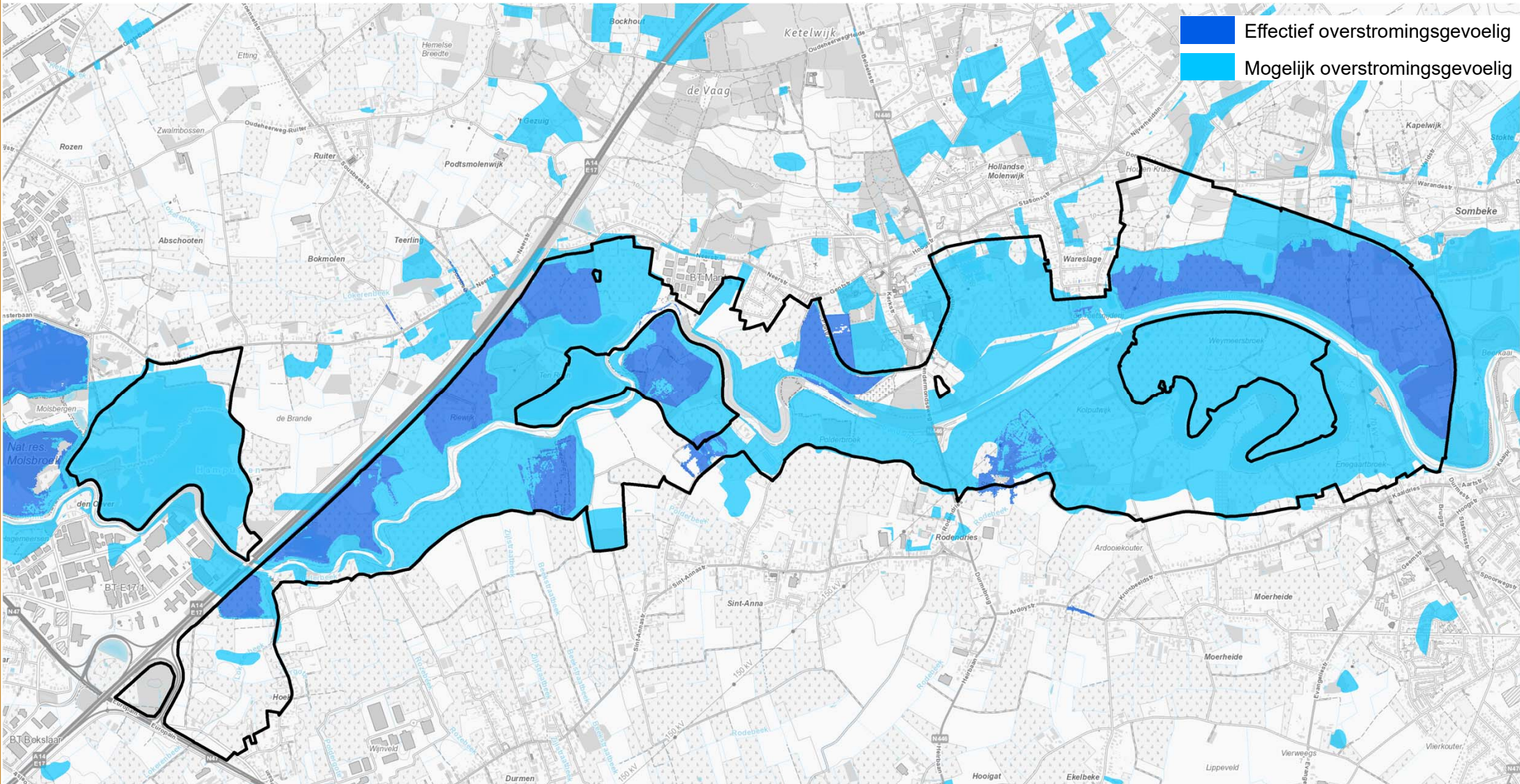
Speciale beschermingszones Natura 2000: habitatrichtlijgebieden (SBZ-H)

Vlaams Ecologisch Netwerk

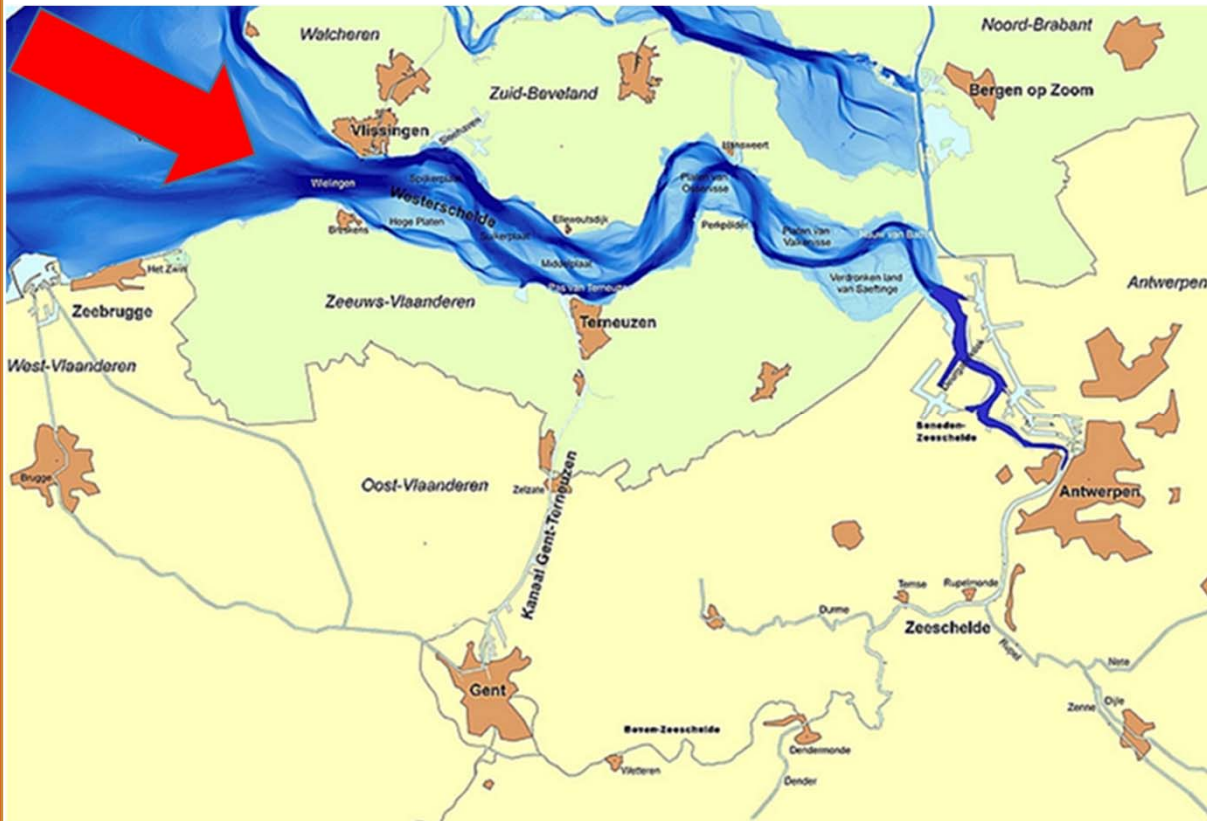
Overstromingsgevoelige gebieden - Watertoetskaarten

Vastgestelde landschapsatlas en inventaris bouwkundig erfgoed

Het Sigma plan

- ▶ **Aanleiding**
 - overstromingsrampen van 1953 en 1976
- ▶ **Grootste gevaar stormvloed**
 - springtij
 - storm noordwesten
 - ingedijkt rivierbekken
- ▶ **Oorspronkelijk Sigma plan is beslist beleid met de BMR d.d. 18 februari 1977**
 - doelstelling waterveiligheid
- ▶ **Maatregelen**
 - dijkversterkingen en dijkverhogingen
 - inrichten van gecontroleerde overstromingsgebieden (1.133 ha)
 - stormvloedkering

Het geactualiseerd Sigmoplan (2000-2005)

- ▶ **Klimaatverandering**
 - stijging zeespiegel
 - wijziging neerslagpatroon
 - toename getijslag
- ▶ **Nieuwe visie waterbeleid- en beheer**
 - ruimte voor water
- ▶ **Onafgewerkt oorspronkelijk Sigmoplan**

Actualisatie van het Sigmoplan

Het geactualiseerd Sigmaphan

- ▶ Plan voor waterveiligheid en natuurontwikkeling
- ▶ Zeeschelde en bijrivieren
- ▶ Leidend principe: ruimte voor water
- ▶ Aanleg van overstromingsgebieden
- ▶ Dijkwerken
- ▶ Invulling met natuur kenmerkend voor riviervalleien
- ▶ Te realiseren tegen 2030

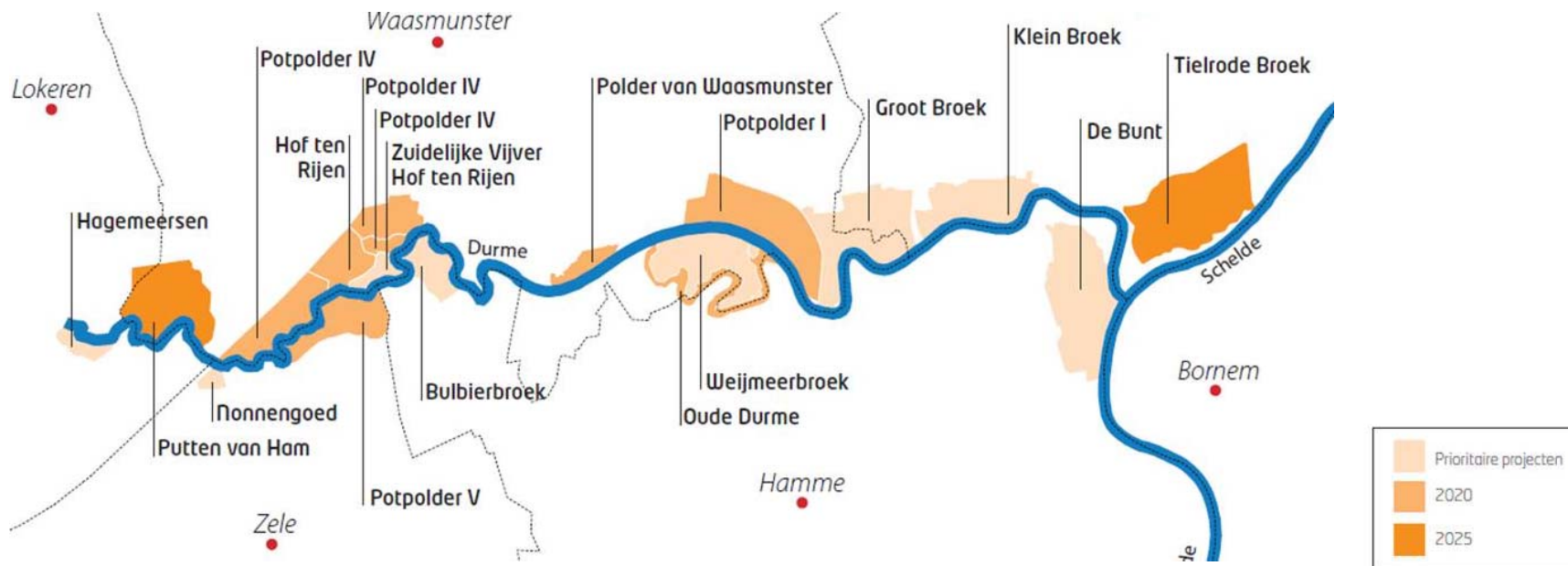

Het geactualiseerd Sigmoidplan: natuurontwikkeling

- ▶ **Getijdennatuur**
 - Slikken & schorren
- ▶ **Zoet-zout gradiënt**
- ▶ **Watervogels**
- ▶ **Afspraken met Nederland**
 - LTV 2030
 - OS 2010
- ▶ **Europees netwerk natuurgebieden**
 - Habitatrichtlijngebieden
 - Vogelrichtlijngebieden

Geactualiseerd Sigmaphan Durmevallei: beslissingen

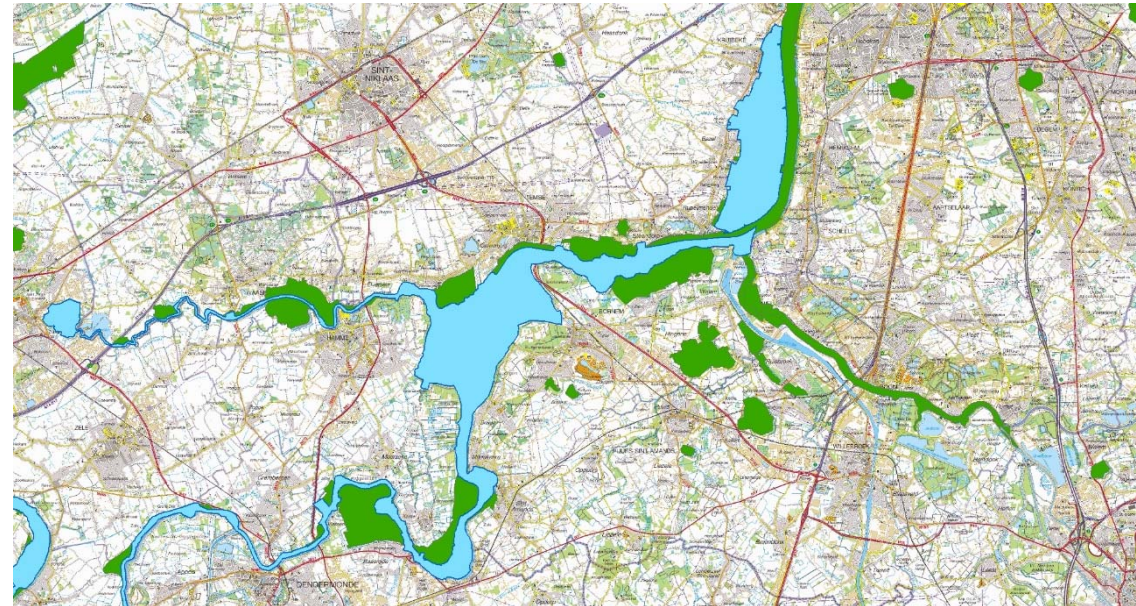
- ▶ **Oorspronkelijk Sigmaphan is beslist beleid met de BMR d.d. 18 februari 1977**
 - Doelstelling veiligheid
 - Dijkversterkingen en dijkverhogingen
 - Inrichten van gecontroleerde overstromingsgebieden (1.133 ha) + stormvloedkering
- ▶ **Geactualiseerd Sigmaphan is beslist beleid met de BVR d.d. 22 juli 2005**
 - Doelstellingen veiligheid én natuurlijkheid
 - Bekrachtiging Meest Wenselijk Alternatief
 - Eerste fase: 2010-projecten (GRUP d.d. 26 maart 2010)
 - Latere fases: afstemming met afbakeningsproces buitengebieden

Geactualiseerd Sigmoplan Durmevallei: Natura 2000-doelen

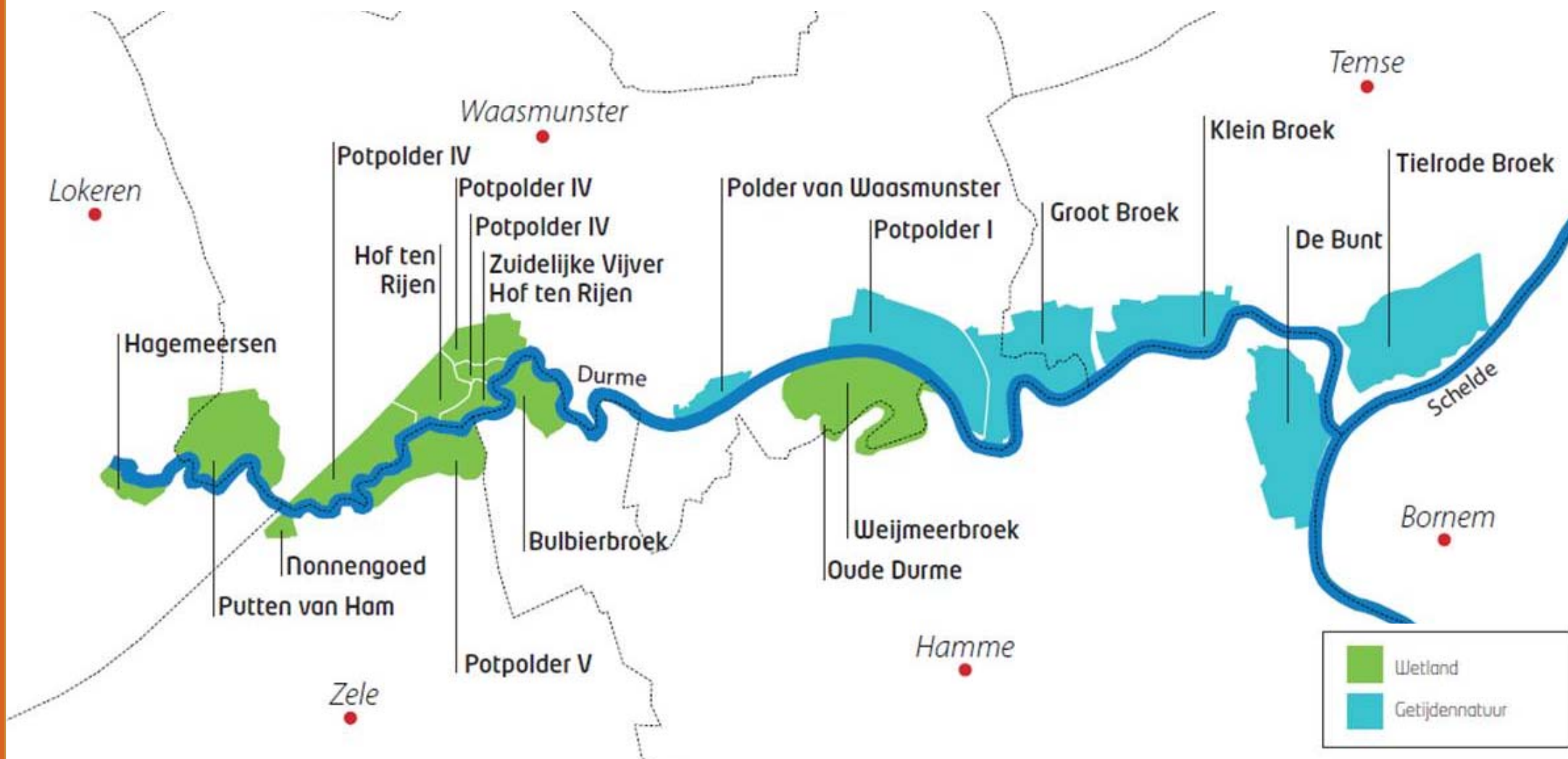
► **S-IHD besluit voor de gebieden 'BE2301336 Schorren en polders van de Beneden-Schelde' en 'BE2301235 Durme en Middenloop van de Schelde'**

- Europese natuurdoelen (habitats en soorten)
- Gunstige staat van instandhouding
- S-IHD: doelen per speciale beschermingszone
- Goedgekeurd op 23 april 2014
- Voor de Durme belangrijke natuur:
 - Getijdengebieden
 - Natte graslanden
 - Waterpartijen

Geactualiseerd Sigmaphan Durmevallei

- Indicatief overzicht alle gebieden Durmevallei

Vaak gestelde vragen over Sigmaproject Durmevallei

- ▶ **Locatie werken, natuurdoelstellingen, ontbossingen...**
 - Wordt bepaald in uitvoeringsplannen, inrichtingsplannen en beheerplannen.
 - Deze worden op later tijdstip opgemaakt en zullen voorwerp zijn van openbaar onderzoek.
- ▶ **Wat met bescherming tegen wateroverlast?**
 - Bescherming tegen overstromingen = hoofddoelstelling Sigmaplan
 - Overstromen waar het kan, beschermen waar het moet.
- ▶ **Recreatieve verbindingen**
 - Uitgangspunt: er wordt gestreefd naar behoud op huidige locatie.
- ▶ **Wat betekent een Sigmaproject voor de eigendomssituatie in het gebied?**
 - Algemene aanpak: doorgaans verwerft de Vlaamse overheid de betreffende percelen.
- ▶ **Afvloeiing riolering, zijlopen...**
 - Dit is een milieu-effect en bijgevolg onderzocht in plan-MER. Waar nodig wordt dit gedetailleerd op projectniveau.

Specifieke vragen over het Sigmaproject?

- Concrete vragen of opmerkingen over technische uitvoering van het Sigmaproject via www.sigmoidplan.be/contact
- Consulteer de beschikbare info over het project en stand van zaken op www.sigmoidplan.be

Voornaam *

Achternaam *

Organisatie

E-mailadres *

Boodschap *

Bevestiging *

☐ Ik ben op de hoogte van de privacyverklaring

Lees [hier](#) onze privacyverklaring.

Verzenden

De Vlaamse Waterweg nv

A Google Map showing the location of Lange Kievitstraat 111 in Antwerp, Belgium. The map includes labels for "DIAMANT", "KIEVITWIJK", "Districtshuis Borger", "Lange Kievitstraat", "Van der", "idspark", "Parking Centraal Station", and "Sneltoetsen". A red pin marks the location at Lange Kievitstraat 111, 2018 Antwerpen, België. A link "Grotere kaart bekijken" is visible.

Lange Kievitstraat 111
Grotere kaart bekijken

Lange Kievitstraat 111,
2018 Antwerpen, België

KIEVITWIJK

Districtshuis Borger

Van der

idspark

Parking Centraal Station

Sneltoetsen Kaartgegevens ©2022 Gebruiksvoorwaarden Een kaartfout rapporteren

De Vlaamse Waterweg nv

2018 Antwerpen

Afdeling Zeeschelde-Zeekanaal

Anna Bijnsgebouw (VAC)

Lange Kievitstraat 111-113, bus 44

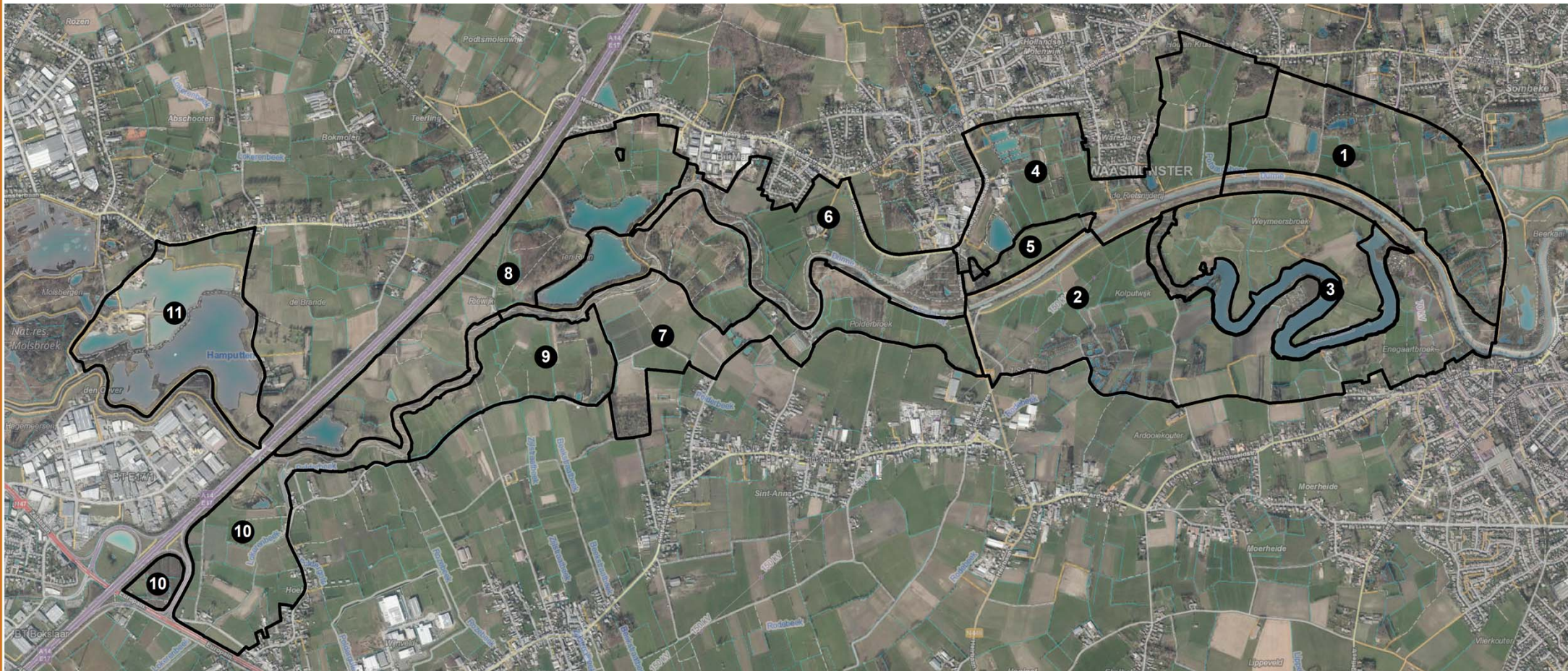
Tel. +32 (0)3 224 67 11

[Bereikbaarheid](#)

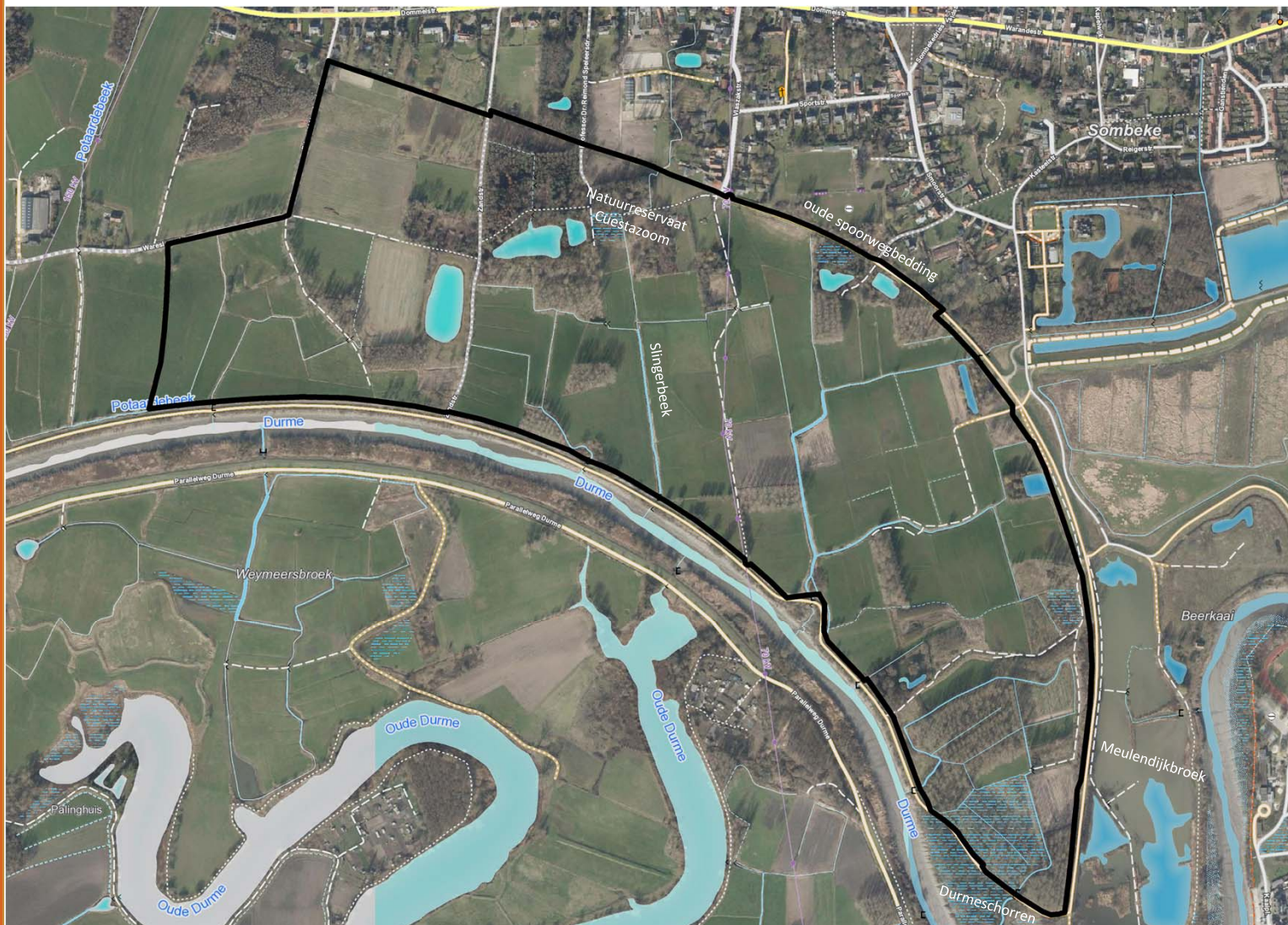
The logo for De Vlaamse Waterweg nv, featuring a stylized blue 'V' with a checkmark inside, followed by the text "De Vlaamse Waterweg nv" in a blue, sans-serif font.

De Vlaamse Waterweg nv

► **Bespreking plandoelstellingen per deelgebied**

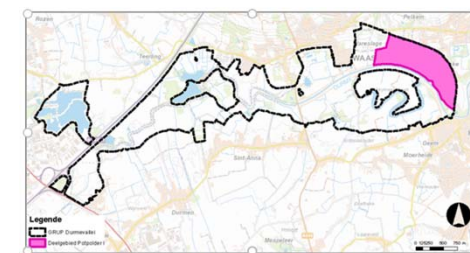

Deelgebied 1. Sombeekse Meersen (Potpolder I)

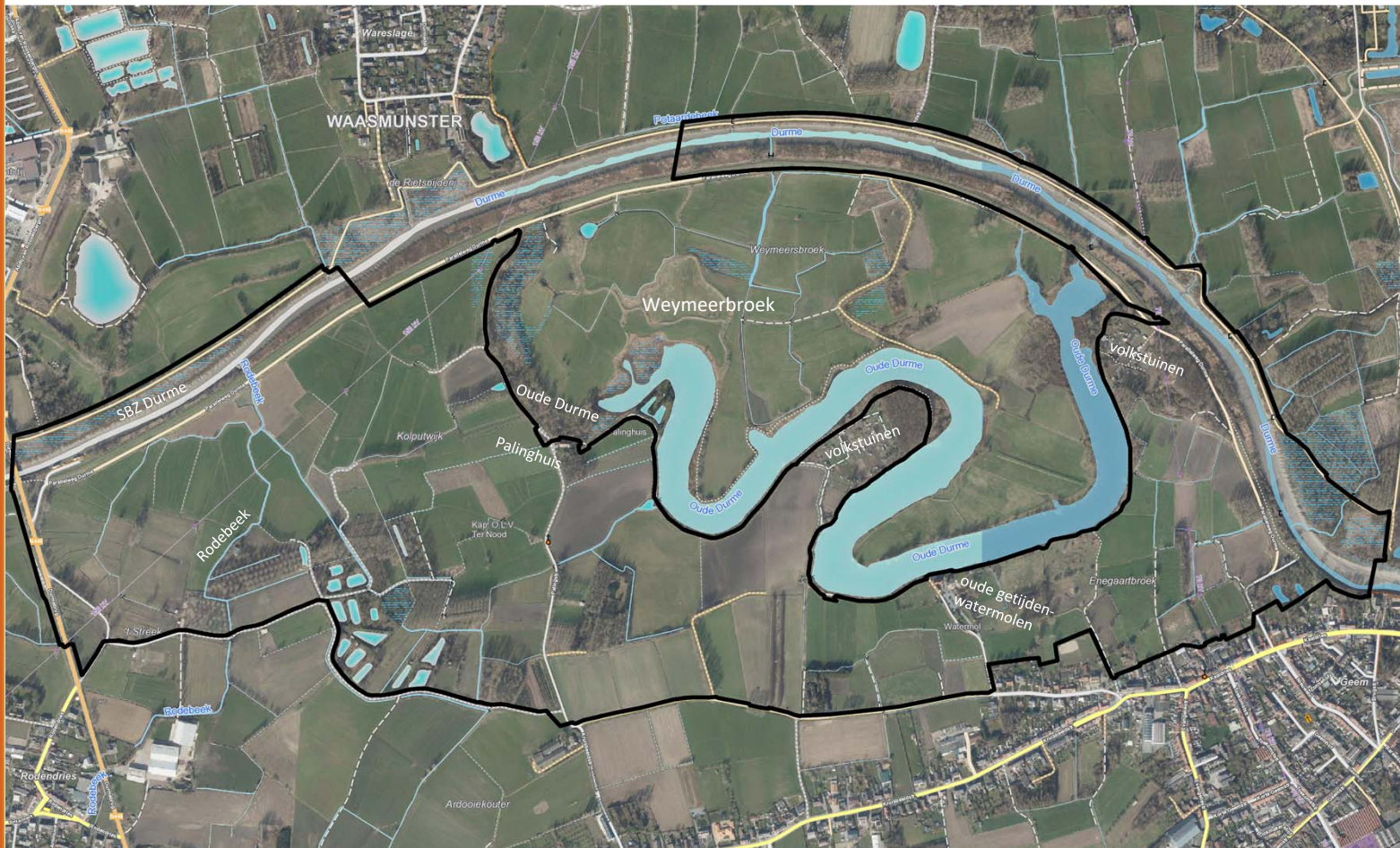

Plandoelstellingen :

- Het geactualiseerde Sigmaplan voorziet ruimte voor water en natuurontwikkeling onder de vorm van estuariene natuur (82,3 ha)

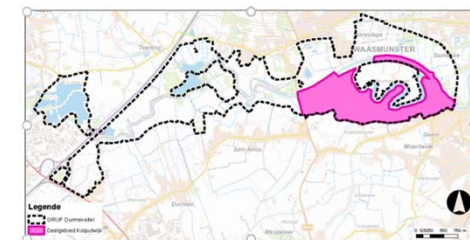

Deelgebied 2. Kolputwijk

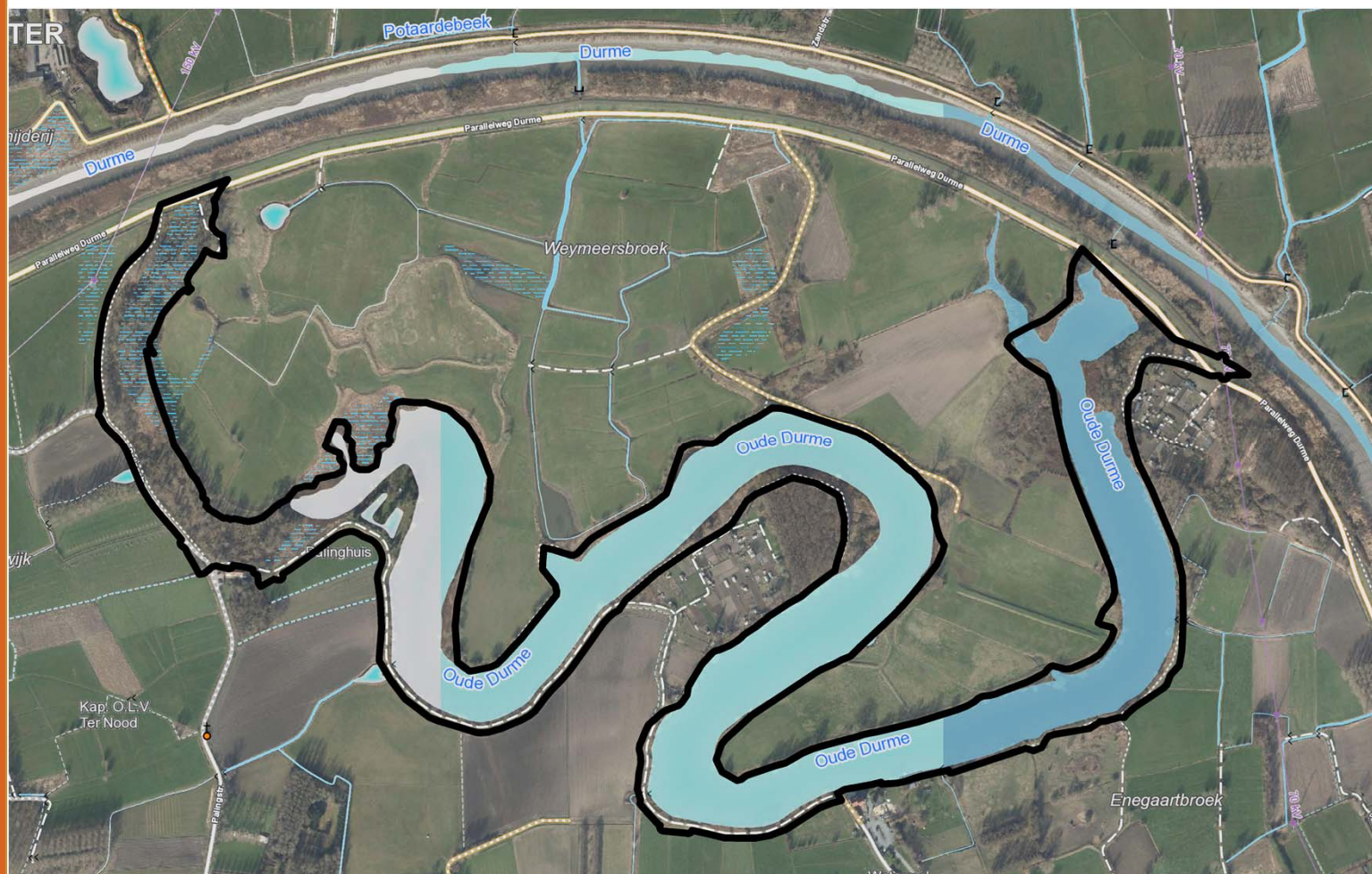

Plandoelstellingen

- Behoud landbouwgebieden voor grondgebonden landbouw
- Behoud bestaande toeristisch-recreatieve infrastructuur
- Natuurontwikkeling langs de oevers van de Durme (SBZ)
- Behoud van de landschappelijk waardevolle gebieden en erfgoedwaarde

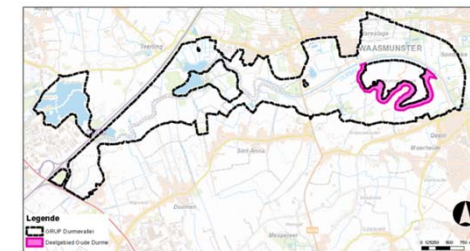

Deelgebied 3. Oude Durme

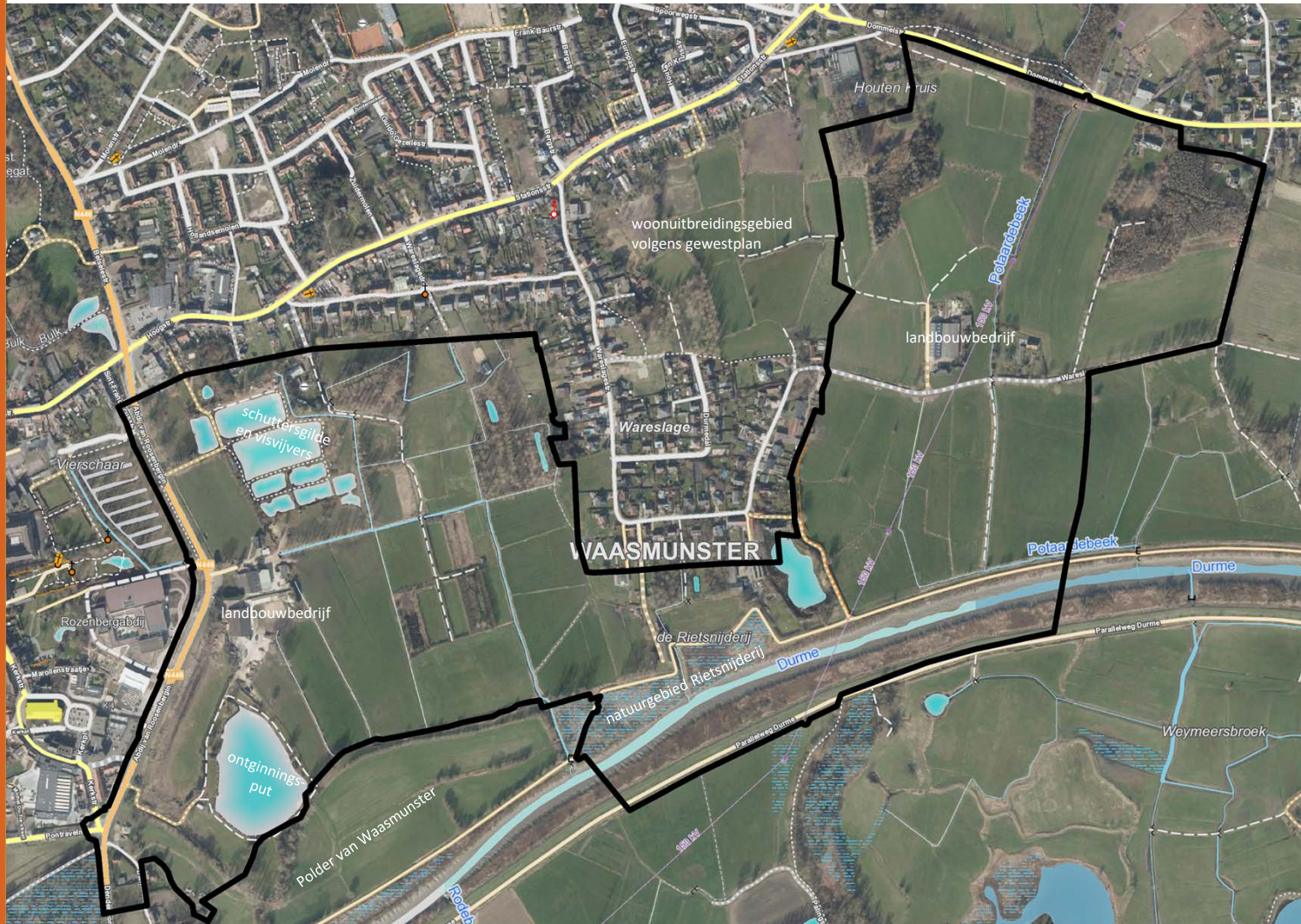

Plandoelstellingen

- Het geactualiseerde Sigmapijn voorzi ruimte voor water en natuurontwikkeling onder de vorm van wetland en open water (32,7 ha)

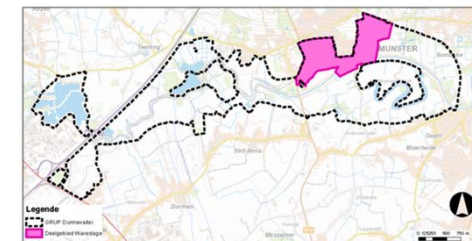

Deelgebied 4. Wareslage

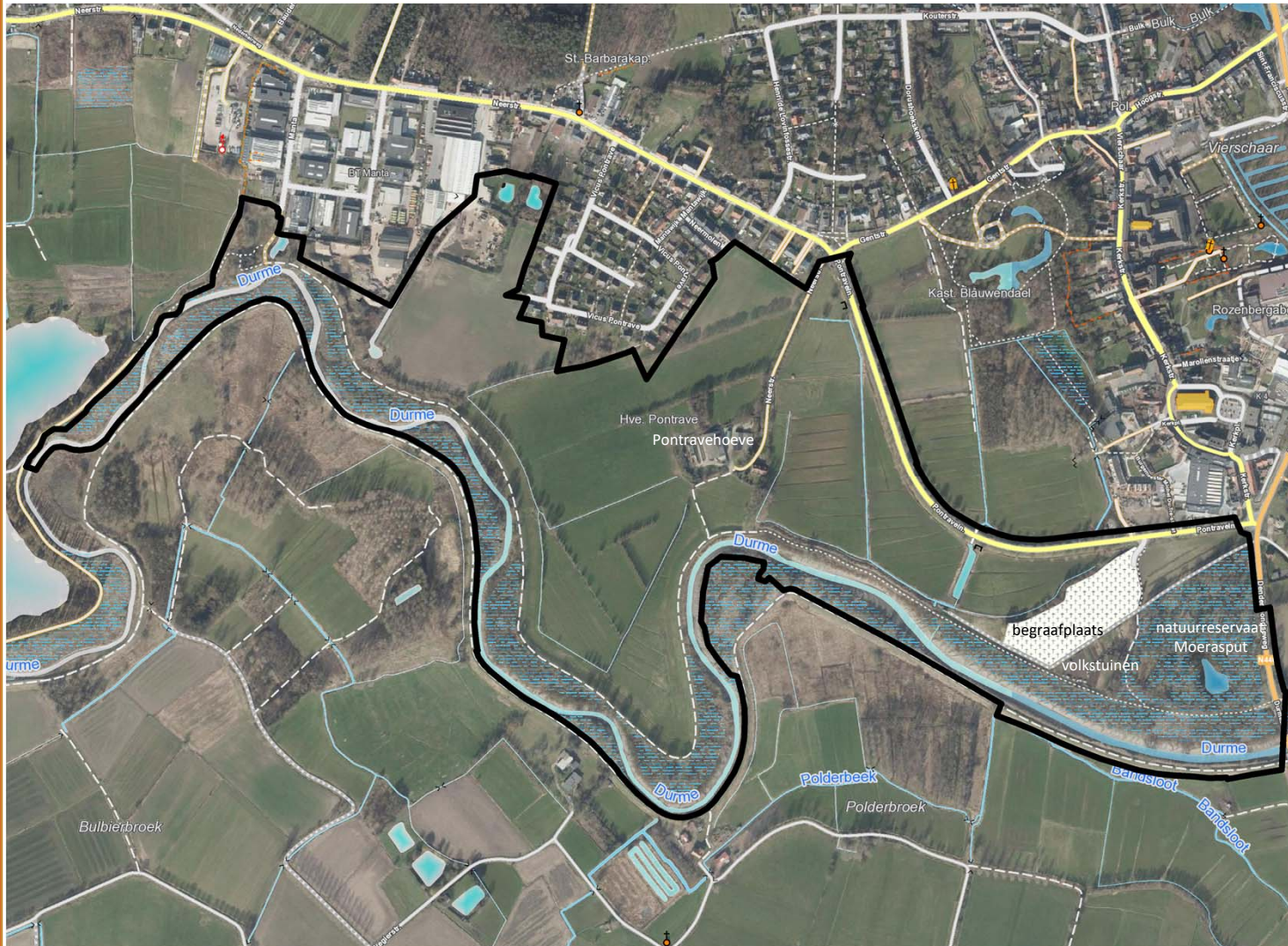

Plandoelstellingen

- behoud landbouwgebieden voor grondgebonden landbouw
- behoud bestaande recreatieve infrastructuur
- natuurontwikkeling langs de oevers van de Durme (SBZ)
- behoud van de landschappelijk waardevolle gebieden en erfgoedwaarde

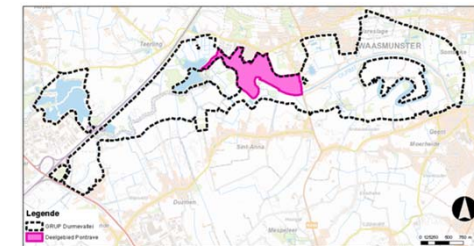

Deelgebied 6. Pontrave

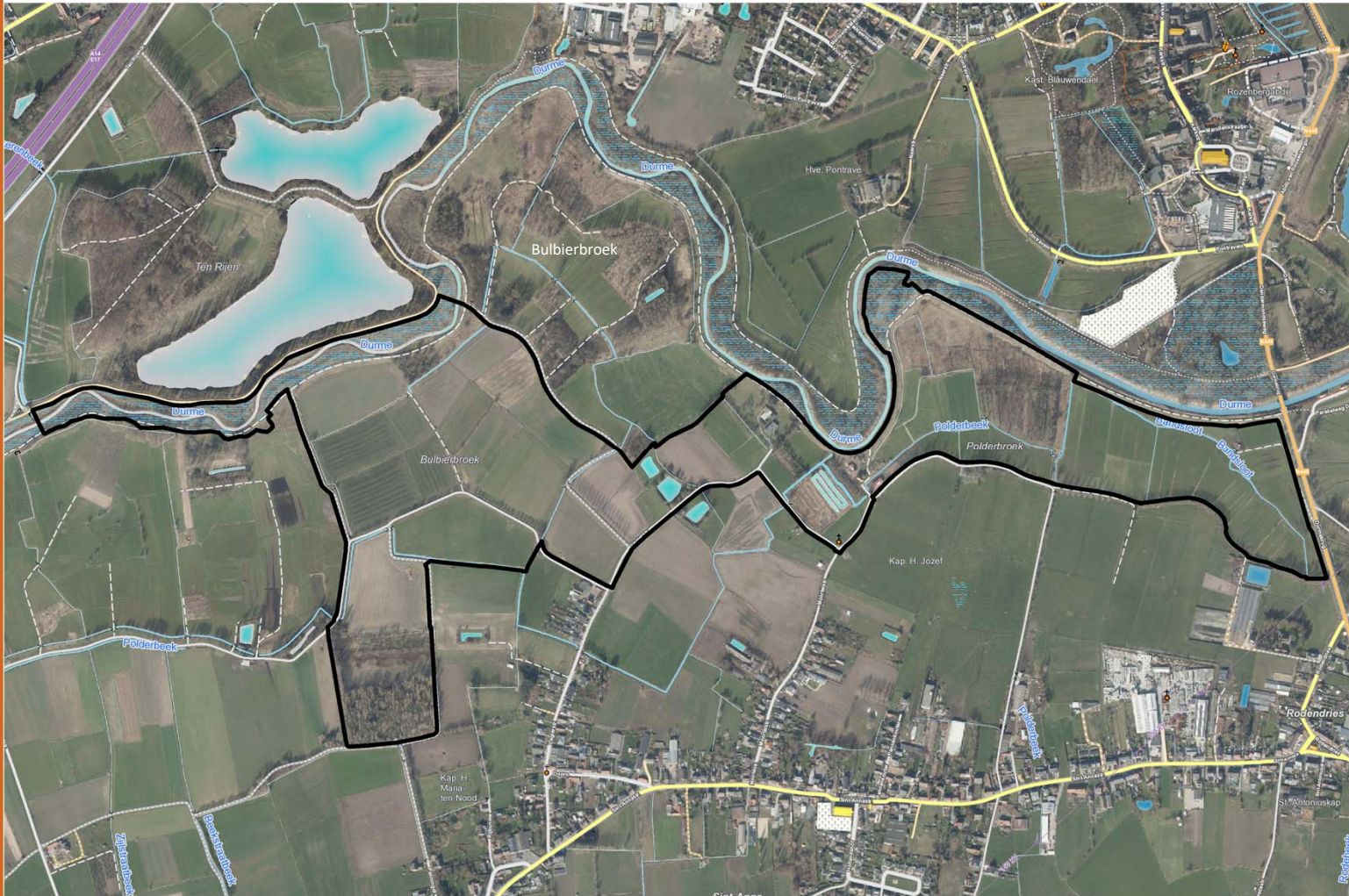

Plandoelstellingen

- behoud landbouwgebieden voor grondgebonden landbouw
- behoud bestaande recreatieve infrastructuur
- vergroenen begraafplaats
- natuurontwikkeling langs de oevers van de Durme (SBZ)
- behoud van de landschappelijk waardevolle gebieden en erfgoedwaarde

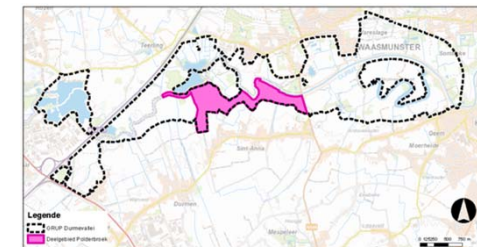

Deelgebied 7. Polderbroek

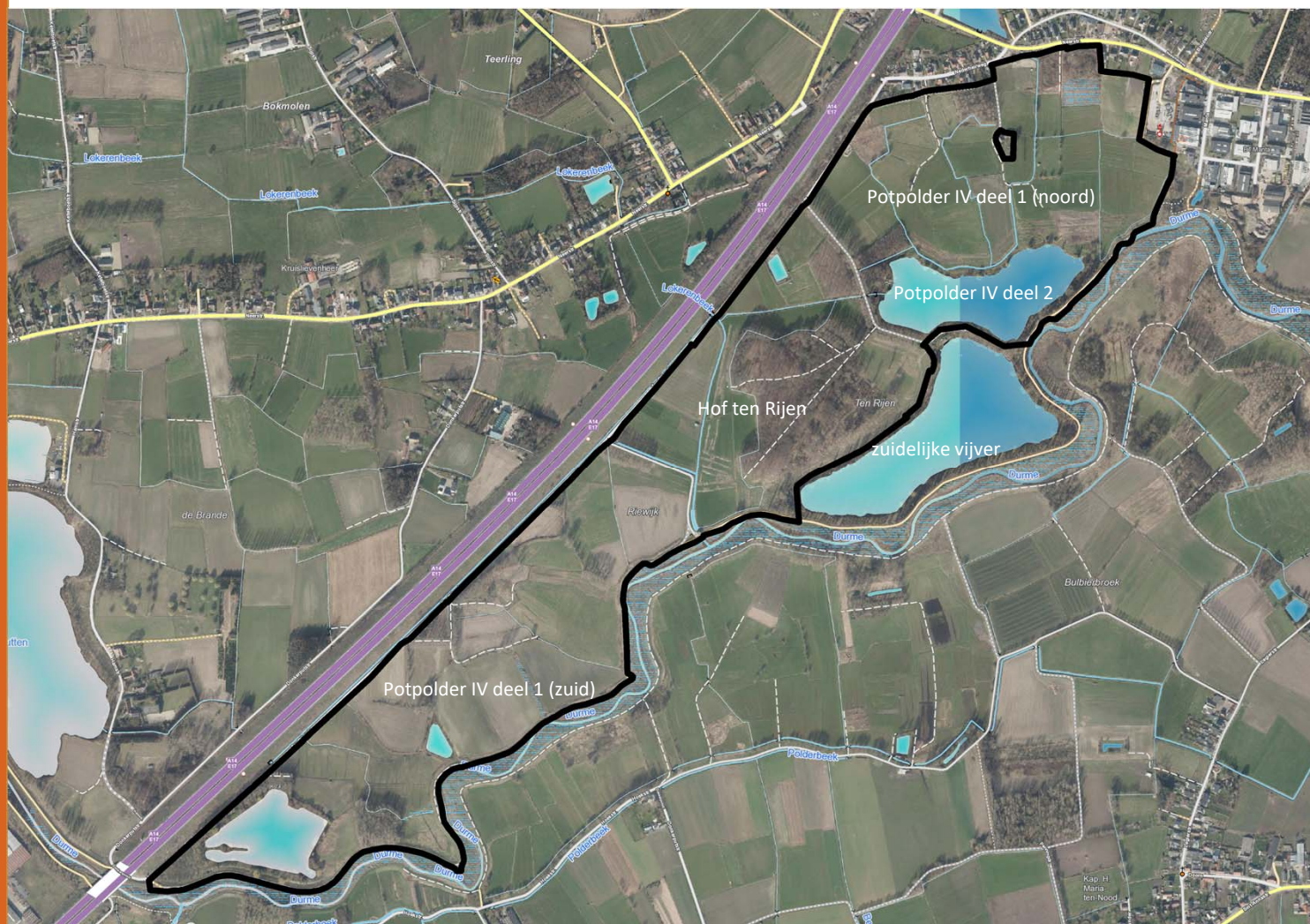

Plandoelstellingen

- Behoud landbouwgebieden voor grondgebonden landbouw
- Natuurontwikkeling langs de oevers van de Durme (SBZ)
- Behoud van de landschappelijk waardevolle gebieden en erfgoedwaarde

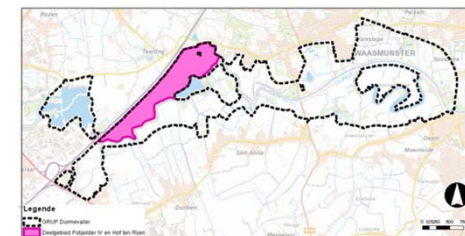

Deelgebied 8. Potpolder IV en Hof ten Rijen

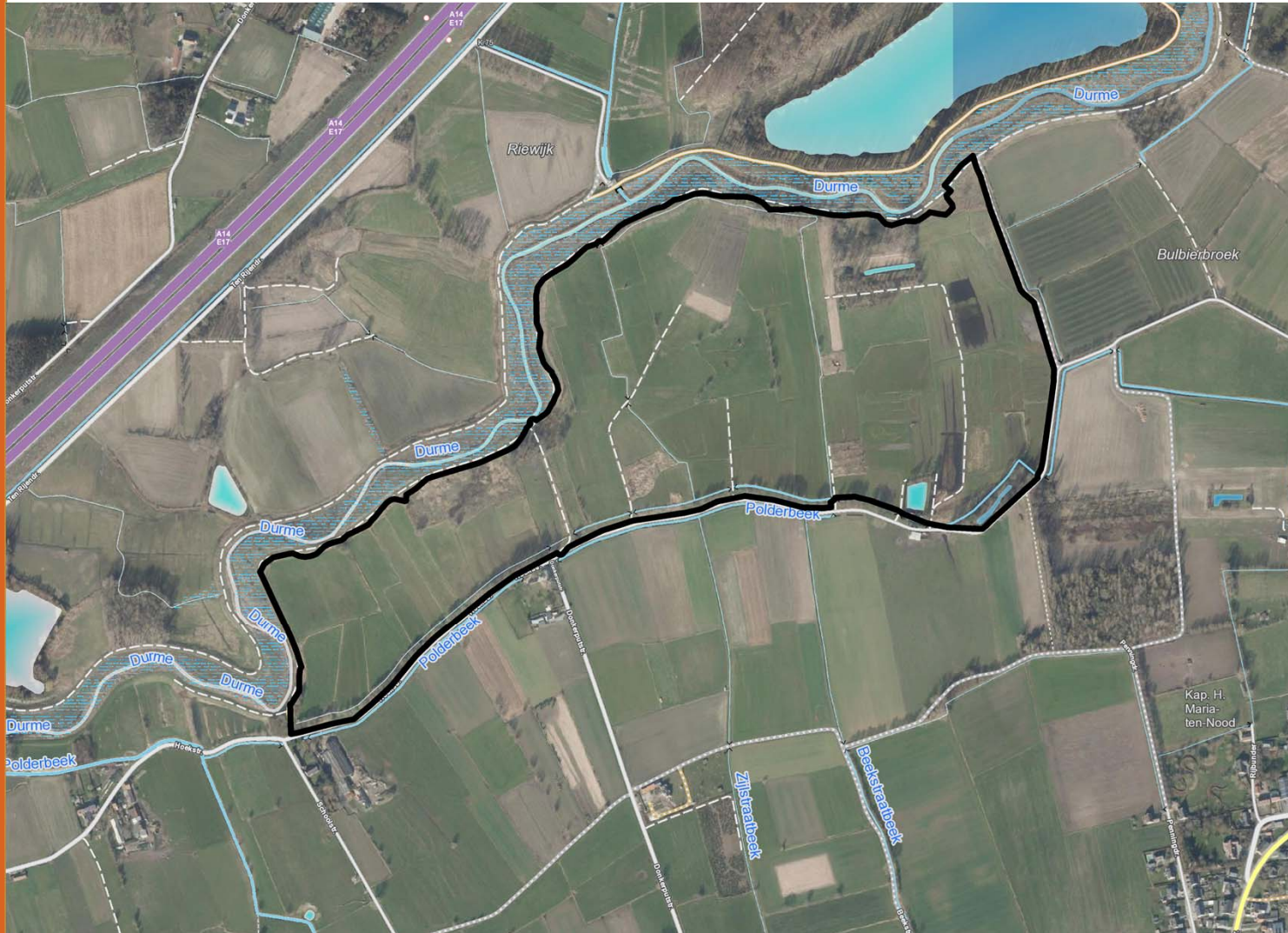

Plandoelstellingen :

- Het geactualiseerde Sigmaplan voorziet ruimte voor water en natuurontwikkeling onder de vorm van wetland en een verweving van landbouw en natuur wordt als inrichting vooropgesteld
 - Potpolder IV deel 1 (noord en zuid): 69,1 ha 'verweving' (deel landbouw, deel natuur)
 - Potpolder IV deel 2: 7,9 ha wetland
 - Hof ten Rijen: 26,4 ha wetland

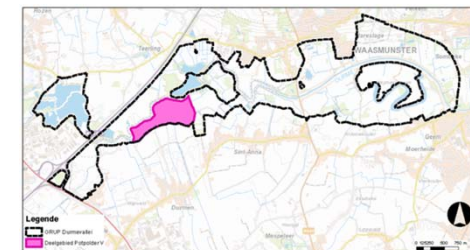

Deelgebied 9. Durmemeersen (Potpolder V)

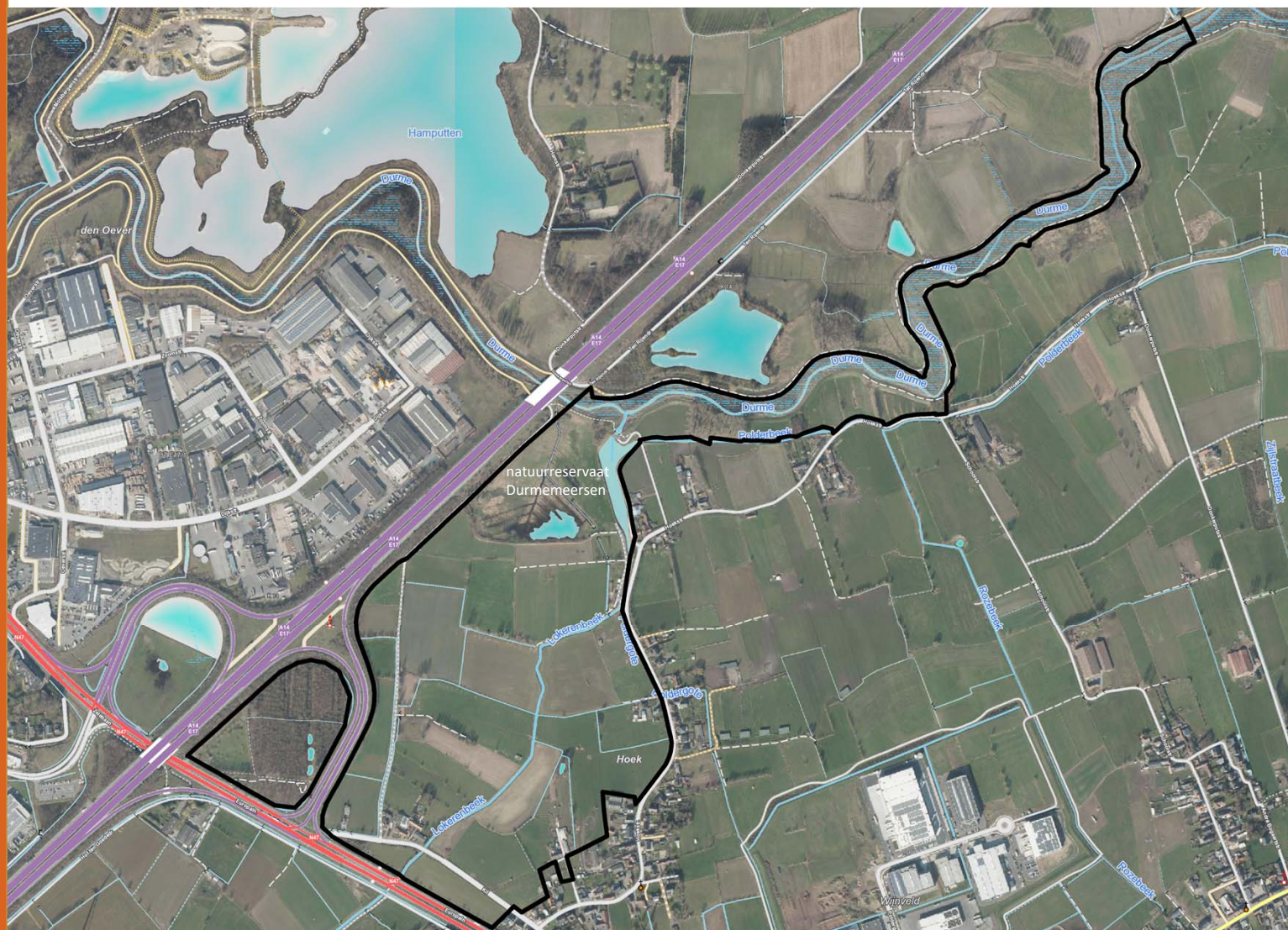

Plandoelstellingen :

- Het geactualiseerde Sigmapijn voorziet ruimte voor water en natuurontwikkeling onder de vorm van wetland (39,6 ha)

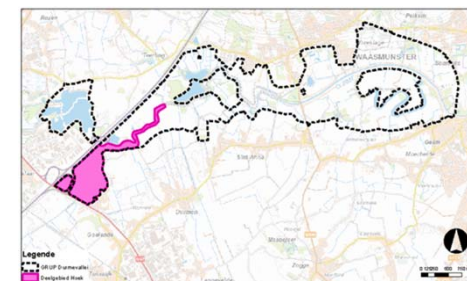

Deelgebied 10. Hoek

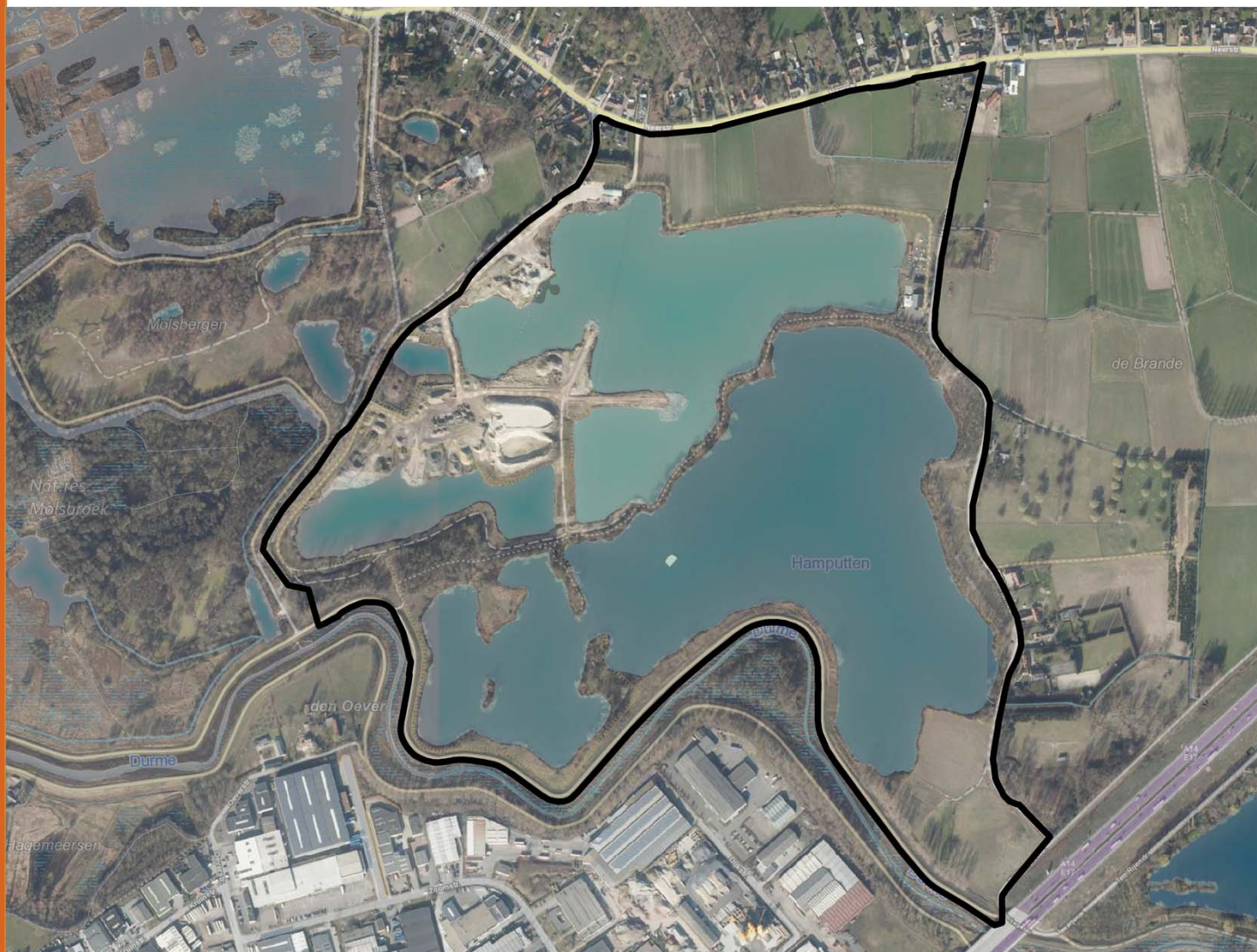

Plandoelstellingen

- behoud landbouwgebieden voor grondgebonden landbouw
- natuurontwikkeling langs de oevers van de Durme (SBZ)
- behoud van de landschappelijk waardevolle gebieden en erfgoedwaarde

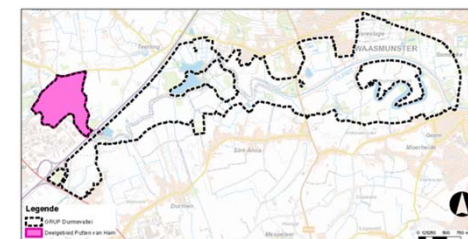

Deelgebied 11. Putten van Ham

Plandoelstellingen :

- Het geactualiseerde Sigmaplan voorziet ruimte voor water en natuurontwikkeling onder de vorm van wetland (65,1 ha)
- Mogelijkheden behoud watersport te onderzoeken

Milieueffectenonderzoek (plan-MER): geïntegreerd in planningsproces

► Startnota = scoping en methodiek effectenonderzoek

- Onderzoek kwetsbaarheid
- Relevantie effectgroep
- Onderzoek significantie per deelgebied
- Conclusie – nader onderzoek in volgende fase

► Globaal

- niet kwetsbaar of niet relevant
 - × Lucht
 - × Geluid en trillingen
 - × Licht, warmte en stralingen
- Verder onderzoek per deelgebied
 - × Bodem en grondstofvoorraden
 - × Water
 - × Biodiversiteit
 - × Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie
 - × Mens ruimtelijke aspecten, mobiliteit en gezondheid
 - × klimaat

Plan-MER – methodiek milieueffectenonderzoek

Algemeen ingreep-effectenschema (bestemmingswijzigingen)

Mogelijke bestemmings-wijziging	Verwacht effect op ...							
	Bodem	Grondwater	Oppervlakte-water	Biodiversiteit	Landschap	Mens – ruimtelijk	Mens -gezondheid*	Mens – mobiliteit
Landbouw naar Natuur (bosgebied, natuurgebied, GEN, GENO)	Structuur-wijziging Bodem-kwaliteit	Grondwater-kwaliteit Grondwater-kwantiteit	Oppervlakte-waterkwantiteit	Biotoop-wijziging, wijziging fauna, versnippering, ontsnippering	Perceptieve kenmerken Structuur- en relatie-wijzigingen	Wijziging ruimte-gebruik Ruimte-beleving		Wijziging toeganke-lijkheid/ ontsluiting
Landbouw naar bouwvrij agrarisch gebied	structuurwijzi- ging	Grondwater-kwantiteit	Oppervlakte-waterkwantiteit	Biotoop-wijziging, wijziging fauna versnippering, ontsnippering	Perceptieve kenmerken Erfgoed-waarde	Ruimte-beleving		
Landbouw naar gemengd openruimte-gebied				Biotoop-wijziging, wijziging fauna versnippering, ontsnippering	Perceptieve kenmerken Erfgoed-waarde	Wijziging ruimte-gebruik Ruimte-beleving		Wijziging toeganke-lijkheid/ ontsluiting
Bedrijventerrein naar landbouw (agrarisch gebied) en natuur (bosgebied, natuurgebied, GEN, GENO)	Structuur-wijziging	Grondwater-kwantiteit	Oppervlakte-water-kwantiteit	Biotoop-wijziging, wijziging fauna versnippering, ontsnippering	Perceptieve kenmerken Erfgoed-waarde Structuur- en relatie-wijzigingen	Wijziging ruimte-gebruik Ruimte-beleving		

* discipline wordt onderzocht i.f.v. wijziging bodem- en waterkwaliteit t.g.v. overstromingen in bepaalde zones en daaraan gerelateerde wijzigingen van gezondheidsrisico's (immers er zullen voorschriften worden opgenomen die ingrepen rond geïntegreerd waterbeheer toelaten)

Plan-MER – methodiek milieueffectenonderzoek

Ingreep-effectenschema van de geïdentificeerde deelingrepen

Deelingrepen	Bodem	Grondwater	Oppervlakte- water	Biodiversiteit	Landschap	Mens – ruimtelijk	Mens - gezondheid	Mens - mobiliteit
Exploitatie- en beheerfase								
WERKING EN BEHEER GOG EN ONTPOLDERINGEN								
GOG en ontpolderingen in werking	Wijziging bodem- kwaliteit Structuur- wijziging Reliëf-wijziging	Wijziging grondwater- kwaliteit Wijziging grondwater- stand	Wijziging oppervlakte- waterkwaliteit en - huishouding	Biotoop-wijziging Barrière-werking vernatting/ verdroging eutrofiëring inkrimping/uitbreiding migratie-, foerageer- en broed-gebieden	Wijziging erfgoed- waarden perceptieve kenmerken structuur- en relatie- wijziging	Ruimtelijke context wijziging ruimte- gebruik Gebruiks- kwaliteit Ruimte- beleving	Wijziging gezondheids- risico's t.g.v. gewijzigde bodem- en water-kwaliteit	Wijziging toegankelijk- heid/ ontsluiting
Aangepaste toegankelijkheid langzaam verkeer				Rustverstoring	Perceptieve kenmerken structuur- en relatie- wijziging	Ruimtelijke context wijziging ruimte- gebruik Gebruiks- kwaliteit Ruimte- beleving		Wijziging toegankelijk- heid/ ontsluiting

Plan-MER – methodiek milieueffectenonderzoek

Ingreep-effectenschema van de geïdentificeerde deelingrepen

Deelingrepen	Verwacht effect op ...							
	Bodem	Grondwater	Oppervlakte- water	Biodiversiteit	Landschap	Mens – ruimtelijk	Mens - gezondheid	Mens - mobiliteit
Aanwezigheid recreatieve en educatieve infrastructuur				Biotoopinname Rustverstoring versnippering en barrièrewerking	Perceptieve kenmerken structuur- en relatie- wijziging	Ruimtelijke context wijziging ruimte- gebruik Gebruiks- kwaliteit Ruimte- beleving		
Natuur- en begrazingsbeheer	Wijziging bodem- kwaliteit	Wijzigen grondwater- kwaliteit wijziging grondwater- kwantiteit	Wijziging oppervlakte- water- huishouding wijziging oppervlakte- waterkwaliteit	Biotoopwijziging vernatting/ verdroging inkriming/ uitbreiding migratie-, foerageer- en broedgebieden	Perceptieve kenmerken structuur- en relatie- wijziging	Wijziging ruimte- gebruik Ruimte- beleving	Wijziging gezondheids- risico's t.g.v. gewijzigde bodem- en waterkwaliteit	

Plan-MER – methodiek milieueffectenonderzoek

Ingreep-effectenschema van de geïdentificeerde deelingrepen

Deelingrepen	Verwacht effect op ...							
	Bodem	Grondwater	Oppervlakte-water	Biodiversiteit	Landschap	Mens – ruimtelijk	Mens - gezondheid	Mens - mobiliteit
Aangepaste bouw mogelijkheden in agrarisch gebied	Structuur-wijziging	Wijziging grondwater-kwantiteit	Wijziging oppervlakte-waterkwantiteit	Biotoop-wijziging Barrière-werking	Wijziging erfgoed-waarden perceptieve kenmerken structuur- en relatiewijziging	Wijziging gebruiks-kwaliteit Ruimte-beleving		
Aangepaste mogelijkheden erfgoed				Biotoop-wijziging Barrière-werking	Wijziging erfgoed-waarden perceptieve kenmerken structuur- en relatiewijziging	Wijziging gebruiks-kwaliteit Ruimte-beleving		Wijziging toegankelijkheid/ ontsluiting

Plan-MER – methodiek milieueffectenonderzoek

► Algemeen

→ Referentiesituatie:

- × **Feitelijke** referentiesituatie = huidige situatie (2021-2022)
- × **Planologische** referentiesituatie = situatie bij invulling volgens gewestplan/RUP's

→ Ontwikkelingsscenario's:

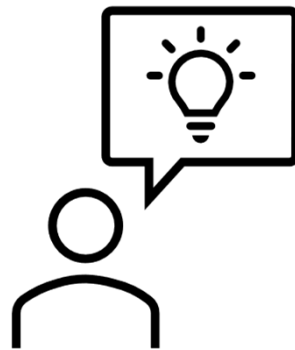
- × Autonome evolutie: in werking treden van 2010-gebieden Sigmaplan
- × Gestuurde ontwikkeling: Sigmaplan-gebieden later dan 2020 (en geen voorwerp van het plan)

► Waardeschaal van de effectbeoordeling

Omvang van het effect	Groot		Matig		Gering		Neutraal
	Waardeoordeel						
	Positief	negatief	Positief	negatief	Positief	negatief	
significantie van de ingreep							
Zeer kwetsbaar	+++	---	++/+++	--/---	++	--	0
Matig kwetsbaar	++/+++	--/---	++	--	+	-	0
Weinig kwetsbaar	+/++	-/--	+	-	+/0	-/0	0

Inspraakreactie?

- ▶ **Inspraakperiode startnota loopt tot 27 mei 2022**
→ over planvoornemen + te onderzoeken milieueffecten
- ▶ **Startnota**
→ <https://grups.omgeving.vlaanderen.be/r/durmevalleifase2>
- ▶ **Hoe?**
→ Online via het webformulier
→ Per post naar Departement Omgeving
→ Afgeven op gemeentehuis

Vlaanderen | DEPARTEMENT OMGEVING

PLANNEN MET STEDENBOUWKUNDIGE INFORMATIE

< Terug | Durmevallei fase 2

Durmevallei fase 2

Het GRUP heeft betrekking op delen van het grondgebied van de gemeenten Zele, Hamme en Waasmunster.

Plannende Overheid	Vlaams Gewest - omgevingsplanning@vlaanderen.be
Status	Lopende
Thema	Natuurlijke, agrarische en bosstructuur
Algoritme	RUP_02000_212_00525_00001

Op 25 februari 2022 heeft de Vlaamse Regering de startnota over het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Durmevallei fase 2' goedgekeurd. Over deze startnota wordt de bevolking nu geraadpleegd. Van 29 maart 2022 tot en met 27 mei 2022 ligt de startnota ter inzage bij:

- het gemeentebestuur van de gemeenten Hamme, Waasmunster en Zele
- het Departement Omgeving, afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten, Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20, 1000 Brussel.

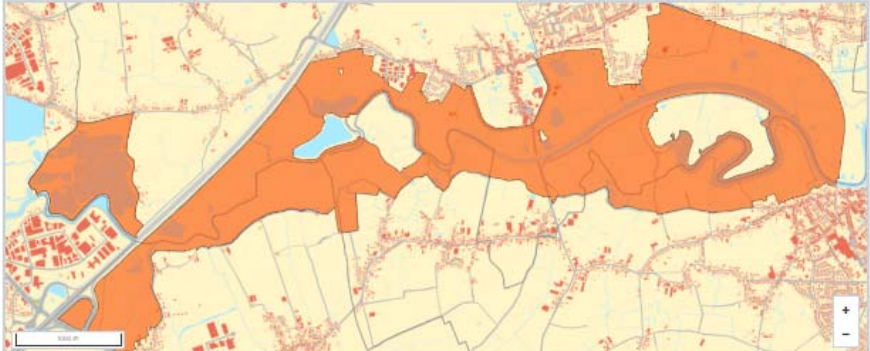
Er wordt een publiek informatiemoment georganiseerd in de vorm van een Webinar op **dinsdag 26 april 2022 van 19.30u tot 21.30u**. De startnota wordt dan toegelicht en u kan vragen stellen aan de opstellers van het plan.

Vooraf inschrijven is noodzakelijk en kan via het telefoonnummer 02 553 38 00 of via het [online formulier](#).

Lees [hier](#) ook het persbericht over de startnota Grup Durmevallei fase 2.

Iedereen kan tot en met 27 mei 2022 reacties indienen op de startnota, op één van de volgende manieren:

- Via het [online inspraakformulier](#)
- Door een brief te versturen naar Departement Omgeving - Afdeling GOP Graaf de Ferrarisgebouw Koning Albert II-laan 20 bus 7 1000 Brussel
- Door een brief tegen ontvangstbewijs af te geven bij het gemeentebestuur van de gemeenten Hamme, Waasmunster en Zele

Vlaanderen
is omgeving

Deel 2. Informatieve vragen en inspraakreacties

DEPARTEMENT
OMGEVING

Vaak gestelde vragen

► Blijven de recreatieve fiets- en wandelpaden op de dijken behouden?

- plandoelstelling om te streven naar maximaal behoud van bestaande recreatieve verbindingen langs de Durme
- plandoelstelling recreatief medegebruik af te stemmen op ruimtelijke draagkracht en verenigbaarheid met natuur- en veiligheidsfuncties vallei
- vastleggen van concrete 'inrichting' van de Sigma-gebieden met te behouden, te wijzigen of nieuw aan te leggen paden in principe geen onderdeel van opmaak RUP

► Kunnen landbouwpercelen nog normaal bewerkt worden?

- landbouwgebruik blijft mogelijk in de delen van de vallei die hun landbouwbestemming behouden
- niet in de gebieden waar bestemming wijzigt van agrarisch gebied naar natuurgebied i.f.v. ontwikkeling wetlands of estuariene natuur

Vaak gestelde vragen

► Wat zijn de plannen met gebied X of Y?

- buiten de projectzones van het Sigmaplan:
 - RUP in hoofdzaak gericht op het vrijwaren van de open ruimte voor de bestaande openruimtefuncties (landbouw, natuur/bos, laagdynamische recreatie...)
 - geen specifieke 'ingrepen' gepland vanuit Vlaamse overheid
- voorstellen/suggesties kunnen ingesproken worden

► Hoe alternatieven indienen?

- specifieke voorstellen of concrete suggesties voor bepaalde gebieden kunnen ingesproken worden met vraag om verder te onderzoeken in het planningsproces
- planteam zal redelijkheid van de ingesproken alternatieven/vragen evalueren in relatie tot de plan- en beleidsdoelstellingen

Vaak gestelde vragen

► Hoe inspreken over de startnota?

- Geef zo concreet mogelijk aan over welk gebied uw opmerking precies gaat
- Wat is uw visie op de verdere ontwikkeling van dat gebied?
- Wat is uw suggestie i.v.m. het op te maken ruimtelijk uitvoeringsplan voor dat gebied?
- Aanvulling bij de te onderzoeken milieueffecten?

► Word ik persoonlijk op de hoogte gebracht van consultatieperiodes/openbaar onderzoek?

- Consultatieperiodes worden publiek aangekondigd via officiële berichten in kranten op website
- Aangevuld met persberichten, lokale infokanalen
- Aankondigingen op het inspraakportaal
<https://inspraak.omgeving.vlaanderen.be/>

